

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2.40

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

O pagină de aur.

Arad, 22 August 1911.

În zilele noastre de grea cumpănă serbările dela Blaj ne sosesc c'o cerească pace, dătătoare de speranțe noi și renăscătoare la o mai luminoasă conștiință, la o mai armonică înțelegere a datorii noastre pentru neam.

Desbrăcați de preocupări păgubitoare să ne apropiem cu toții de aceste zile mari și în sufletele noastre adânc să le săpăm însemnătatea. O splendidă revărsare de îndemnuri bune să ne fie și nici o umbră să nu tulbure strălucirea paginei de aur pe care menite sunt să ne-o dea astăzi, drept mărturie a virtuților noastre străvechi, cari, pot să ne înalțe, — din cele mai prăpăstioase adâncuri chiar — dintr'un singur avânt, pe culmile pline de soare ale muncii naționale armonice.

Niciodată, în trecut, lumea românească n'a așteptat cu mai multă inșetare sufletească binefacerile marilor evenimente naționale, ca astăzi pe cele ce ni-le făgăduiesc serbările dela Blaj, căci niciodată sufletul nostru n'a fost atât de desfrunzit și de sărac ca astăzi... Poate nu exagerăm zicând că, neamul românesc din Ungaria așteaptă cu răsuflarea oprită o clipă mare de izbăvire, o revelație tainică și sfântă a vitalității sale, care să-l scoată la lumină din desigurile primejdioase și fatale în cari s'a rătăcit...

Și mulți din cei cari vor pelerina la serbările dela Blaj vor duce în sufletul lor marea nădejde a unei apropiate reînchie-

gări a rîndurilor noastre dărăpănate..., mulți vor adasta să se risipească ceața înădușitoare de strălucirea acestor mărețe serbări.

Căci serbările aceste sunt în adevăr de o măreție istorică pentru noi, nu numai prin însemnătatea culturală ce comportă, ci mai ales prin covârșitorul stimulent moral pe care trebuie să ni-l sădească în conștiință, pentruca să ne-o înviorizeze, să ne-o renască și să ne-o readucă la cunoștința datorii noastre supreme pentru idealul acestui neam. La Blaj vom sărbători nu atât modestele fructe ale unei munci, multă vreme puțin stăruitoare, de-o jumătate de veac, ci îndemnul, mai presus, îndemnul puterii noastre de viață, eterna forță etică din cari se zămislESC toate pornirile noastre bune, întreg avântul nostru pentru desrobirea culturală a unui neam, pe care vrem și vom vrea întotdeauna să-l redăm misiunii sale civilizatoare în aceste părți de locuri, rămase lui moștenire din străvechi....

Nu ne înspăimântă nici piedecile enorme ce avem să învingem și nu ne descurajează nici perspectiva uriașelor eforturi ce va trebui să facem până să răzbatem la drumul împărătesc al unei înfloritoare culturi naționale. Nu căci puterea noastră de viață palpită mai vie, avântul nostru e mai cald și mai prometeic decât al neamurilor ce ne înconjoară și în sufletul nostru sunt nesecate rezervorii morale. Cine a participat an de an la serbările noastre culturale a putut să vadă spontaneitatea însuflețirii noastre, a putut să înțeleagă profunzimea sincerității noastre și a putut

să admire caracterul de o superioară generozitate a manifestărilor noastre colective. Și dacă împotriva acestei profuziuni de elemente etice în conștiința noastră publică, rezultatele străduințelor noastre culturale, abia în anii din urmă apar mai considerabile, cauza, poate trebuie, s'o atribuim și enormului contrast dintre forțele noastre materiale și puterea covârșitoare cari le stavilește, contrast care reoglindește raportul disparat între voința și între mijloacele noastre.

Rămâne însă veșnic adevărul valului stăruitor care sfârșește prin a sparge blocul de stâncă. Și iată, la Blaj, voința noastră națională ridică un nou val de tărie morală, mai plin și mai majestos chiar decât în trecut. Adunarea jubilară a „Asociațiunii” noastre culturale a atras și adunarea anuală a Societății noastre de Teatru, — un prilej de serbătoare ca nici odată în viața noastră națională. Și noi ne pregătim cu toții să dăm cu acest prilej dovada supremă a devotamentului nostru pentru prosperarea acestui neam. În frunte cu arhierii bisericilor noastre și în frunte cu reprezentanții cei mai aleși ai tuturor domeniilor de muncă românească, cu artiștii, cu scriitorii, cu oamenii politici, cu ziaristii, cu dascălii și cu povățuitorii de toate categoriile ai neamului vom merge cu toții la Blaj ca să dăm marelui praznic proporțiile ce i-se cuvin, ca să-l facem ceiace trebuie să fie: expresia sintetică a poporului românesc din Ungaria. Și e cel dintâi caz în viața noastră națională, în care se realizează deplină această măreață sinteză a forțelor noastre îndru-

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

Raze de soara.

A pătruns adâncul umed
Poleind nemărginirea
Și își cerne-acum argintul
Peste toată firea.

Se'nfioară 'n cale-i neguri
Biruite 'n lupta vieții
Iar în urma lor s'adună
Plânsul dimineții

Și purtate 'n vânt săgalnic
Se destramă 'n fire, fire....
Se aude 'n văi cavalul
Povestind iubire.

Sărbătoare.

Ninși de raze-și cern argintul
Pomii din grădină,
Lunca poartă 'n plete mândre
Floare de sulfină.

Macii roșii rîd în soare
Câmpu 'mbujorîndu-l,
Duși de-un vis frumos măsoară
Vremile cu gândul.

Și 'mprejur se prind în horă
Roiuri de albine
Aducând solii din largul
Zărilor senine.

1911.

I. N. Pârvulescu.

Un prietin.

De I. Enescu.

Cu ochii liniștiți, cu mâinile sub cap, ședea tolănit la umbrele castanilor. De după culmea dealului îndepărtat, un norișor ese, se respiră în largul bolții albastre, pe urmă se adună și ruminat de razele soarelui se pierd în depărtatul văzduh. Era atâta pace pe toată întinderea, doar din vreme în vreme o boare lină de vânt trecea peste coastele dealurilor, mișcând grânele valuri-valuri și făcând ochii să joace peste întinsul acesta auriu.

În toate zilele îl găseam pe coasta aceia de mare sau dormind sau pictând. Era un om mijlociu, cu fața palidă, cu niște mustăți negre și ochi mari cereuiți. Măncam la aceeași masă, în aceeași grădină, de atâtea săptămâni și totuși eram așa de străini. Nu schimba nici o vorbă cu nimeni, nu să interesa de nimic, ei tacticos își lua dejunul, cetea ziarele ce le găsea pe masă și pe urmă, ca o fantomă, dispărea printre șirurile de mese.

Tăcerea omului ăstuia la început plicticoasă, începu dela o vreme să mă intereseze. Vedeam în ea ceva misterios, ceva ce roade îndelungat și ascuns, ce apasă și chinuie și ce te urmărește ca o umbră. În privirile lui liniștite, reci și resemnate, găseam pustiul unei vieți furtunoase, aproape uitată, care te ademenește ca o apă mare și liniștită și de multe ori mă întrebam, ce poară poate apăsa sufletul acesta ciudat.

După două ciasuri de hoinărit, mă întorceam pe aceeași potecută. Ședea nemișcat, așa cum îl

lăsasem. Dinspre mare vântul începu să colinde pădurile de chiparoși, aducând un miros greu de pește, iar spre răsărit zarea întreagă se întunecase.

„Se ridică nori grei de furtună”, îi zisei eu apropiindu-mă de el. „Nu vă întoarceți spre casă?” „Ba da prietine”, zise el privind-mă și ridicându-se puțin în coaste. Dar e așa de frumos asfințitul acesta de soare, cu luminile ce le lasă pe coaste, cu poleiala arămie ce o dă norilor și cu zgomotul ce-l fac luntrile ce să zbat în lanțurile lor, încât îmi pare că nici odată nu voi mai vedea un astfel de asfințit. Vezi răsuflul și gemetul acesta de ape are ceva omenesc... Ași vrea să deslușesc ceva din vaerul lor și nu pot. Cu toate astea să plecăm, furtuna se poate descărea în tot minutul”...

Răzimat în baston o luă înainte pe drumul ce ducea la Portofino. În spate vântul ne lovea acum cu violență și din vreme în vreme scăpărări de fulgere luminau zarea. Pe sus paseri, în tipete prelungite zburau spre adăposturi.

Din vorbă 'n vorbă ajunserăm să ne destăinuim multe. Il chema Zagorsky, de origine din Polonia germană. De cinci ani locuia coastele acestea ale Mediteranei.

Când l'am întrebat, dacă n'are de gând să se mai întoarcă acasă, m'a privit lung, pe urmă a plecat capul și multă vreme n'a mai zis un cuvânt. Părea că i-se lăsase o piatră pe inimă.

Abia ajunși în sat, ploaia să descărea cu violență și toată vremea cinei am stat înghesuți în mica odăiță a restaurantului, care adăpostea acum întreaga colonie de străini cari se refugiaseră de trăznete ametoare.

mătoare. Presa românească își pleacă de data asta steagul în semn de convenită cinstită, în deosebi înaintea arhierilor români, cari au știut să se ridice în această clipă, de-o istorică însemnătate culturală pentru noi, la înălțimea mării lor misiuni naționale....

Blajul așteaptă cu mândrie ca să ocrească între zidurile lui glorioase și acest eveniment rar în evoluția noastră, și el, care aproape de două sute de ani și-a săpat în conștiința noastră publică însemnătatea de centru de mișcări românești, va scrie o nouă pagină de aur în analele sale scumpe nouă tuturor.

Fie ca sborul iubitelui nostru inventator Vlaicu să rămâie simbolul zilelor dela Blaj, un simbol de armonie, pace și înălțare sufletească, ca cu toții să poată înțelege fiorozitatea prăpastiei în care am ajuns...

Mandatul dela Orăștie. Primum dela corespondentul nostru: Astăzi a început Dr. Ujvárosy, jude la tabla din Cluj cercetarea în chestia petiției înaintate de alegătorii dlui Dr. Vlad din cercul Orăștiei.

Înainte de ce ar fi intrat în dezbateri Dr. Tétéleni, avocatul lui Farkas, a cerut și i-s-a admis ecitirea în traducere a unui articol apărut într'un număr apropiat al ziarului „Libertatea” în care alegătorii români erau îndemnați să fie treji și să mărturisească cu inima curată toate manoperele de corupție comise de ovroiul Farkas față de alegătorii săi.

Amănunte asupra desbaterii vă voi da în zilele următoare.

Khuen Héderváry și reforma electorală. Ziarul „Frankfurter Zeitung”, în numărul său de astăzi publică un interviu acordat de ministrul președinte asupra situației politice a Ungariei, în care se spune că premierul nu poartă nici o teamă de obstrucție, câtă vreme votarea proiectelor ce sunt în dezbateri naintea camerei nu e limitată de nici un termen.

Referitor la reforma electorală ministrul-pre-

ședinte a spus că ea va fi prezentată camerei în primăvara sau toamna anului viitor, deoarece până la acest termen concepțiile asupra reformei vor fi cristalizate cu desăvârșire.

Introducerea reformei electorale va însemna înnoirea socială a țării și e necesară chiar și sub raport de oportunitate politică, căci chiar de ar mai putea exista guvernul fără reforma electorală, peste 3—4 ani mișcarea pentru ea va fi atât de puternică încât va paraliza cu desăvârșire activitatea guvernului.

Despărțirea bisericii ortodoxe din Bosnia de patriarhat. „Agramer Tageblatt” e informat că în cercurile competente se plănuieste despărțirea bisericii ortodoxe din Bosnia și Herțegovina de patriarhatul din Constantinopol, — pentru a pune capăt la o seamă de inconveniențe ce rezultă din supunerea bisericii din Bosnia la un patriarhat străin.

Ziarul din Agram nu știe dacă se va înființa pe seama bisericii ortodoxe din Bosnia un patriarhat independent, sau dacă ea va fi incorporată patriarhatului dela Carloveț.

Un nou ziar în Bucovina. De mult încă se vorbește despre întemeierea unui ziar românesc după statutul ziarului „Neamul Românesc” din Văleni. Unii afirmă că d. avocat Comorșan ar fi venit din Viena anume să facă propagandă în sensul acesta. Că ideea a prins și se face o mișcare mai intensă, e semn că publicul de aici a simțit nevoia unui ziar, care să se prezinte în altă formă și cu altă țintă.

Dacă se vorbește despre întemeierea unui ziar cum l'am visat și dorit, și mai ales îl dorim, și cum nu e alt ziar românesc în Bucovina de azi, e bine să ne gândim la ziare, românești firește, cari s'au întemeiat în această țară.

Pentru că a celor ziare, cari au fost, li-a lipsit două lucruri: Seriozitatea și idealul, pentru care aveau să lupte, și cunoștința clară a aspirațiilor a nevoilor noastre. Aceasta li-a lipsit cu desăvârșire. Gazetele acele ca și aceste de astăzi sunt la noi, pentru că așa e spiritul timpului, pentru că în sfârșit să ai un mijloc de-a lovi în vecinul d-tale, care moțâie liniștit și fără grijă ce va să zică ceea ce puterea presei, și să simțеști și d-ta o mică plăcere, când îți închipui înfățișarea năucită a bietului nevinovat, lovit „din senin” și

ca o pânză peste ele. În vreme ce prietinel meu căuta vase pentru ceai, curiozitatea mă atrase la pânzele ce stau atârinate pe pereți sau plecate una este alta în colțuri de ziduri. După ce am colindat aproape toate unghiurile ajunsei la un tablou, care mă pironi în loc. Era un portret de femeie, simplu, dar de-o plasticitate și frumusețe uimitoare care umplea de lumină par'că întreg colțul întunecat de odaie. Ochii aceia mari din pânza nemișcată, erau par'că vii, vorbeau, atâta viață le dăduse.

Multă vreme am stat nemișcat înaintea lui, când prietinel meu mă bătu încet pe umăr.

„Îți place?”

„Da, e foarte frumos”, îi răspunsei eu.

„Și cât de dureroasă e istoria lui. El e singura mea comoară, pentru că în el zace întreaga taină a vieții mele.

„Să luăm mai întâi o ceașcă de ceai, pe urmă am să-ți istorisesc povestea lui”.

„Înainte cu vre-o zece ani, zise el după ce sorbi tacticos de două ori din ceașcă, mă aflam la München unde tatăl meu mă trimisese să studiez ingineria. Câteva semestre am dus-o eu, dar dela o vreme îmi părea prea grea această carieră, așa că într-o primăvară, fără să știe el mă înscrisei la școala de bele arte. Eram o seamă de băieți, cari ne înțelegeam de minune; unul din ei avea două surori drăguțe, cari luau parte la toate petrecerile și excursiile noastre, înveselindu-ne ceasurile cu păcălelile lor. Între noi era o familiaritate nesilită, care cu vremea se desvoltă într-o simpatie nevinovată. Lucram, glumeam și petreceam fără griji, așa că mi-ar fi părut grozav

condannat să scrie câteva „rectificări” la brika „Dela sate”, ca apoi să urmeze „contrectificări” — așa că biata gazetă în loc să apere îndărătnicie interesele unei națiuni gata să stingă din atâtea cauze, ea era un loc de înmîri sentimentale, amoroase sau mai puțin amoroase între oameni fără idee de rostul unui ziar în de comun, și a unui ziar românesc la noi — era un adevărat „Organ al tuturor Românilor”.

Am avut și ziare cari în bogăția cuprinsului lor întreceau ori și ce așteptare. Numai că cuprins nu poate pretinde nici odată să fie reat, sau ne mulțumim cu calificarea ce ni-s-a dat de către o lume, care ne urmărește cu interes ce-l poate avea. Iar a nu face din ambițiile și miresale din interesele proprii chestii naționale și lupta până la nimicire cu toți acei, cari ne-au înălțat și luat ce am avut și am putut avea, acesta presupune un ideal ce-l așteptăm dela gazetarii viitori din Bucovina.

Acuma d. deputat Euseb Popovici convoacă o întrunire în scopul întemeierii unui organ de publicitate, „care să servească și să apere cu vrednicie interesele noastre naționale, care să deștepte și să întărească conștiința națională până în paturile cele mai largi ale poporului, ca pe această cale să se stingă vrajba dintre frați și să se îndrumeze desăvârșita solidaritate națională”.

Și dacă mă bucură acest pas absolut necesar în fața stării noastre, în bucuria mea ași dori să fiu mai puțin nenorocit decât data trecută cu „Revista Politică”.

N. I. Russu.

Obstrucția și județele noastre. Ca pe vremea lui Széll, se depun și azi cele mai mari stăruințe pe lângă șefii județelor să pună la cale adrese de „aderență” pentru guvern.

Consiliul administrativ al orașului Dobrița a adus o hotărâre prin care se condamnă obstrucția; acciași hotărâre a adus-o și consiliul administrativ din Sibiu și congregația din Târnava-mică.

Și în vremea aceasta obstrucția urmează înainte....

Epilogul alegerii dela Chișineu. La alegerile din vara anului trecut, după două lupte electorale crâncene, în cercul Chișinelui a reușit contele Wenckheim, față de poetul nostru Octavian Goga. După alegere, un alegător ungar, Makay János, a adresat tribunalului o petiție, iscălită de mai mulți alegători, în care se cere darea în judecată a contelui Wenckheim, deputat ales, pentru că a cumpărat voturile alegătorilor.

După cină ne-am dorit noapte bună și fiecare am alergat la culcușul nostru.

A doua zi, o zi mohorâtă și rece. Pe geamurile prăfuite, ploaia cădea în stropi mărunți și deși; străzile pustii și noroiate păreau nește mine părăsite, iar prin șirurile rare de chiparoși, vântul plângea prelung și sfâșietor, ca un copil rățăcit. Ascultam jeliuirea lui și pare-că din sufletul meu să desfăcea mici bucăți ce plecau cu el.

La stânga mea era cimiterul, cu zidul ruinat și acoperite de mușchi, cu crucile mici aplecate una spre alta, ca și cum ar avea ceva să-și povestească și cu porțița deșirată, ce scârțâia la fiecare suflare de vânt. Vai! cimiterul acela mă îndispunea grozav. Vedeam atâtea nădejdi, zburci și iubire, atâtea doruri și idealuri, cari toate zăceau acum sfărâmate, potolite și-ngropate pe vecie. În mintea mea începu să se trezească o mulțime de amintiri dureroase și ca să le alung mă retrăsei la fereastra dinspre curte.

În față, răzimat în coate de marginea ferestrii, prietinel meu își fuma liniștit luleaua.

„Vreme urâtă!”

„Și rece”, adăugă prietinel. În zile d'astea mai bine e să joci șah. Nu vrei să vii la mine să mai stăm de vorbă?”

Invitarea asta îmi veni bine și fără să mai aștept mult, luai pălăria și coboram în grabă scările spre curte. Urcai la el și după câteva coridoare întunecoase ajunsei într-o odaie mare, neglijată, îngrămădită cu tablouri și cărți aruncate pe toate scaunele. De multă vreme lucrurile din casă zăceau neatînse, pentru că praful să așezase

de rău, dacă ceva m'ar fi smuls din orașul acela. Cea mai mică dintre surori Stefi, râdea să se prăpădească de pronunția mea și nu de puține ori ajungeam la ceartă din pricina asta.

Decât supărările nu ținea mult și dela o vreme simțeam cum o dragoste aprinsă se furișase în inima mea, care mă stăpâna ca pe un rob. Într-o toamnă m'am mutat la ei și robit cu totul de această dragoste, în monotonia sărilor de iarnă nu mai simțeam altă bucurie, decât să putem sta singuri de vorbă la gura sobei.

O adoram ca pe un zeu, o păzeam ca pe o comoară și nici odată nu mi-ar fi trăznit prin minte că ași putea-o pierde. În toiul acestei iubiri i-am făcut acest portret, care e avuția mea, pentru că în el am pus tot talentul, toată căldura și toată nădejdea mea...

Într-o zi din luna lui Februarie, veni acasă plină de sudoare dela patinat. Fața-i era roșie ca macul și tâmpile ardeau ca un cărbunc. Luă un pahar de apă și până a nu băga roi de seamă apa a fost înghițită cu lăcomie. Ziua trecu în liniște și noi fără să bănuim, am plecat la cafenea să ne facem obicinuitul joc de biliard.

Când ne-am întors scara, fata zăcea cuprinsă de friguri, înghemuită în pat, cu doctorul lângă ea.

Șeaze zile au trecut într-o veghere fără hodină, a șaptea zi însă, ca o rosă ce-și pleacă capul vestejit, ne-a privit cu multă tristețe și e'un „adio” întrerupt își dete sfârșitul în brațele noastre. Tot ce s'a mai petrecut în urmă, a fost numai ca un vis, căci nu mai puteam gândi, vorbi sau înțelege. Noptile erau ca și zilele, un nesfâr-

Tribunalul din Arad a respins cererea alegătorilor. Curtea de apel din Oradea-mare, în ședința sa de Luni a dat însă loc apelului și a îndrumat pe judecătorul de instrucție să pornească împotriva contelui Wenckheim procesul pentru mituire și corupție.

Libertatea de presă.

— Ședința Camerei. —

Obstrucția nu se mai urmează pentru reformele militare, ci pe tema libertății de presă.

Hotărârea primăriei de a retrage ziarului „A Nap” favorul calportajului (urnată azi de hotărârea direcției căilor ferate prin care se interzice vânzarea acestui ziar în gări) e și azi viin discutată de presa și deputații unguj.

Interpelarea de cri a contelui Battyányi a avut și scene furtunoase, dar răspunsul ministrului-președinte contele Khuen-Héderváry, care a declarat că aprobă hotărârea primăriei fiindcă nu vede în ea o violare a libertății de presă, — a fost luat la cunoștință de Camera deputaților.

Asociațiile ziariștilor și editorilor iau apărarea libertății de presă și convoacă adunări generale pentru a protesta împotriva măsurilor primăriei.

Un moment interesant este însă ea în Camera deputaților deputații justiști și kossuthiști fac mai mare gălăgie... Membri acelorași partide cari înainte cu vre-o 2—3 ani, când guvernul coaliției aplicase aceleași măsuri împotriva ziarului socialist „Népszava”, — n’au găsit nici un cuvânt de protestare, cum n’au găsit cuvinte de protestare, nici în fața goanei pornite împotriva presei naționaliste.

Partidele opoziționiste au hotărât să discute chestia aceasta și în Camera deputaților și să nu îngăduie altă discuție până nu se va da o „reparație.”

Cum, însă, nu se pot adresa zi de zi interpellări, opoziția a hotărât să ceară meru ședințe intime. La propunerea contelui Tisza, deputații ies, însă, din incintă și nu vreau să ia parte la ședință. Opoziția cere în schimb constatarea

dacă deputații sunt în număr pentru a ținea ședința și deputații guvernamentali sunt nevoiți să intre în sală, căci altminteri ședința ar trebui suspendată.

Și acest joc — cum declară șefii opoziției — se va urma zile întregi.

Ședința Camerei.

Ședința de azi se deschide în mijlocul unei mari agitații. Guvernamentali au auzit că opoziția va cere ședință intimă și, la propunerea contelui Tisza, au hotărât să iasă din sală.

Indată după deschiderea ședinței, 7 deputați opoziționiști cer cuvântul, înainte de ordinea de zi, pentru a aduce în discuție violarea libertății de presă. Președintele declară că nu le poate acorda cuvântul, fiindcă nu-i îngăduie regulamentul. Chestia aceasta se poate discuta în formă de interpelare.

Opoziția cere numai decât ședință intimă. Deodată cu evacuarea galeriilor părăsesc incinta Camerei și deputații guvernamentali. Rămân în sală numai deputații opoziționiști.

Deputatul cere constatarea dacă deputații sunt în număr de-a ținea ședință. Președintele constată că nu sunt în număr. *Deputații guvernamentali trebuie să revină în sală, între risetele opoziției.*

În ședința intimă opoziția atacă guvernul cu violență, cerind casarea hotărârii primăriei.

Ședința decurge în mijlocul unui șoșot continuu.

Până la două ore ședința s’a continuat secretă căutând să se stabilească numărul deputaților prezenți pentru a putea lua hotărâri. A vorbit Polonyi și guvernamentul Kende. Pentru mâne tactica opoziției s’a stabilit la înaintarea interpelărilor și admiterea acestora în discuție publică asupra chestiunii ziarului „A nap” iar dacă aceasta nu li-se va admite vor cere de nou ședință secretă.

șit șir de ceasuri fără somn; sufeream de neurastenii și după câteva săptămâni la sfatul medicilor, mă aflam în trenul spre Italia. La urma urmelor ce-ași mai fi făcut acolo.

Am lucrat, am călătorit, dar figura ei mă urmărește în tot locul, nu o pot uita, atât de mult ne obișnuisem.

Câte-odată îmi pare, că e dusă departe, dar că are să sosească din clipă în clipă cu trenul. Mă duceam la stațiune și căutam cu grabă pe la ferestrele vagoanelor să văd fața ei. Și fiecare fluturare de batistă, cred că e a ei. Altădată îmi pare că o văd cu figura ei svelată, stând pe bordul vaporului ce sosește încetinel din largul mării și inima începe să-mi bată, ca de o neașteptată bucurie. Iar când în serile nstelate, crâmpce de cântece răzbat peste pustiul de strade, par’că aud vocea ei dulceagă și slăbuță, care mă chiamă duios și plângător... O! cum de nu m’am putut eu obicinui cu pierderea ei. Aveam clipe, când voiam să nimicesc tabloul, ca figura ei să dispară odată din minte, dar de câte-ori mă apropiam de el, o putere nevăzută mă opria în loc. Ochi ei din pânză mă priveau dojenitor, brațul îmi cădea și ca un hoț mă furișam din odaie. Vezi dumneata, abia acum văd cât am iubit-o.”

Ochii prietinelui meu să umplură de lacrimi, plecă capul pe braț și nu mai zise nici un cuvânt...

*

Câteva săptămâni în urmă, mă întorceam dintr-o călătorie ce-o făcusem prin marginea Alpilor. Înaintea porții mele, două căruțe steteau încărcate cu tablouri și cărți, iar lângă ele câțiva slujbași dela primărie luau notițe. Cunoșteam

pânzele și crezând că e o vânzare la mijloc, întrebai unde e stăpânul lor?

„In pământ”, răspuse scurt un polițai.

„Cum?” întrebai eu, uitându-mă nedumerit la cei din jur.

„S’a împușcat”, zise gazda căsii, o femeie măruntică și oacheșe. Nu știu de ce, dar s’a împușcat. Azi săptămână, noi dormeam somnul dintâi, când auzim deasupra noastră o pocnitură surdă. Să fi fost pe la miezul nopții. Aprindem lumânarea să urcăm sus. Acolo ușa se deschisă, lampa abia mai licăria, lucrurile neatinse, iar jos pe podine d. Zagorsky, zăcea într’o baltă de sânge. Bărbatu-meu a înecuit ușa și a dat fuga la primărie, eu și ceilalți, cari se sculaseră, ședeam îngroziți de spaimă în mijlocul curții. Au venit cu toții, au cercetat, ce să mai facă. Acum săracul zace colea, neturburat de nimeni. Dumnezeu să-l erte, că era om tare cum se cade.”

Vestea asta neașteptată, mă îndureră foarte mult și mă gândeam privind la mulțimea de pânze părăsite, că toate poate erau lucrate în așteptarea unei clipe, care nu putea veni niciodată. Și zilele lui poate numai acea clipă le-a tinut.

Cimitirul era tot așa de tăcut ca și mai înainte, poarta aplecată și deschisă, doar în mijlocul cruceilor mărunte, o cruce nouă de chiparos se zărea în asfințitul de soare, simplă, curată și atât de strălucitoare.

Bietul om, îl biruise dorul, n’a mai putut aștepta și așa a plecat să o întâlnească...

Scrisori din Iași.

Bandiții condeiului. — Bandiții codrilor. — Armonie.

Bine caracterizează d. Branște într’un număr din „Drapelul” Lugojuului, mentalitatea presei noastre din regat. Cuvântul de „presă de bulevard” e nu se poate mai nimerit. În el se cuprinde toată înțelegerca scandalosă de care e călăuzită atitudinea ziariștilor noștri. O presă care înainte le toate, înainte de-a ținti influența moralizatoare ce-ar putea-o avea asupra mulțimei dezorientate, gândește cum ar putea mai nimerit să-și mărească tirajul, ce situație mai delicată să compromită, ce influență nefastă să terorizeze, ce personalitate să compromită, să ridiculizeze. — O presă care nu se poate hrăni decât din veninul celei mai asiatică și mai destrăbălate uri.

Pentru cineștea numelui nostru de Român, această ură nu poate sălășlui decât în ferbințele cosmopolite a unei minți străine. E interesant să se noteze că șampionii tuturor gesturilor calomnioase sunt evreeii ziaristice române. Istoriul timpurilor noastre de prefacere și întărire națională va ști să amintească că, în lupta aceasta desperată, purtată de marii noștri dascăli și cârmuitori, am fost veșnic maltratați și insultați fără pic de rușine tocmai de aceia, cari ar fi trebuit să tacă mai mult.

Mă gândesc fără îndoială, la tonul de-o josnicie degradătoare pe care l’a putut găsi o anumită revistă evreiască din București, față de sărbătorirea atât de duioasă și de vrednică a neîntrecutului Român Nicolae Iorga. Care-i progresul celor cincizeci de ani de viață culturală, dusă cu atâtea greutăți și piedeci, când astăzi țî-se poate arunca obraznic sub nas această patentă dovadă de revoltătoare îndrăzneală semită? Unde e respectul, bunăvoința, omenia ce-o datorezi omului superior, chiar atuncea când în contra lui păstrezi cea mai ucigătoare ură. Astfel de arme alege un om civilizată când pornește cinsti și mândru pe câmpul bătăliei de idei? Cu soiul acestor argumente se spulberă personalitatea unui adversar pe care tu însuți îl recunoști neînchipuit de puternic? De sigur că nu. Nu vă voi arăta eu cum trebuie să luptați, ci las pe domnul Densușianu anulul 1903 să vă învețe. N’aveți ideie cât mă bucură că v’am putut găsi un astfel de mentor. Nu-l veți putea bănuși de părtinire. Din contra. Dar ascultați:

„Un scriitor se judecă după impresia totală ce iese din opera lui, după spiritul în care a înțeles lucrurile, după silința pe care și-a dat-o, după puterea pe care a avut-o să atingă frumosul și adevărul. Critica pricepută, dreaptă, așa cum se face în alte părți, de oameni culți, știe să aleagă și să aprecieze din munca ficcării ce este cinstit, trainic, ce face personalitatea lui. Numai ignoranța vădită, incapacitatea de a prinde lucrurile, falsificarea faptelor, reaua credință — nepriceperea și minciuna sub toate formele — pot condamna și îngropa pe cineva.

„E atât de mare pasul dela o critică la ceoaltă încât trebuiese ani, prefaceri îndelungate de cultură, schimbări în suflete ca să fie măsurat și prețuit; e deosebirea între un pierde-vară al literaturii și un om ce-și dă socoteală de ce face și ce spune, știe ce vrea, pe unde să meargă și ce cine să stea de vorbă; între un rătăcit ce se războiește cu umbre și un luptător ce dă în carne vie, izbește în plin, în șiruri de nevrednici și — e și aceasta ceva ce pune pe unul pe o treaptă mai sus decât pe altul — între un necioplit și un bine crescut”.

Va să zică în Moldova cântecului popular au reinviat haidueii codrilor cu drumuri neumblate. Editorul cărțicelor a cinci bani bucata să se pregetească. Iar presa-revolver să anume de pe acum. — Spaima Moldovei! Un bandit jubilar! Pantilimonul anulul 1911!

Frumoase timpuri. De ce adică nu și-ar avea și codrii banditul lor? Saloanele celor mai luxoase palaturi îl au. E îmbrăcat însă în splendid frac de gală. Jăfuieste totdeauna — prin intrigă, minciună și lingușire — tot profitul ce l’ar putea da încrederea unei minți ușoare.

Casele de joc, de bancă, de toleranță își au iarăși bandiții lor. Cel dintâi, nalt, slăbănog, supt la față, cu ochii pierduți în fundul capului, te-hui la minte, îl vezi umblând pripit cât e ziua, iar seara — crupier vestit — își pândește vic-

tîma de multe ori naivă, în jurul mesei verde de biliard sau maca. Al doilea, banditul bancher, gras, incult și murdar, tolănit animalic pe un jilt moale de mușama, înțelege să-și aștepte acasă la el clienții buni de jefuit. Al treilea, o, al treilea, banditul caselor de toleranță și al femeilor de consumație, tînăr, surizător, cu veșnicul accent de dispreț pregătit pentru tot ce-i virtute, cinste, și onestitate, cu imensa-i crisanțenă prinsă de butonieră, îmbrăcat ca un soare, sălășluiește numai prin cafenele și berării, iar seara, prin colțurile străzilor sau prin mahalale, în căutarea unei noi victime de speculat.

Uitasem banditul vieții noastre politice! E cel mai interesant tip. E îmbrăcat în costume diferite, adaptându-și ca și animalele târtoare, viața, moravurile, portul și limba după mediul în care are de gând să opereze. El vei vedea elegant deci, afabil ca o cocotă, mlădios ca un saltimbanc, înfumurat și mândru une ori, ca o cămilă de cire, atunci când tinzând cătră culmi superioare se servește de intriga, protecția, siluirea sau lingușirea vreunei doamne cu influență pe lângă domnul Ministru cutare. Modest, cu'n singur rînd de haine, purtând cămașă fără guler alb, și ciasornic fără lanț, cu o pălărie mare pe cap, adăpostind un codru de păr sau o chelie insinuantă, umblând numai pe jos, banditul mahalalelor se împrietenește cu fiecare, nu pentru că îi sunt dragi, ci pentru a-i putea mai ușor teroriza atunci când epoca campaniei electorale s'a anunțat. Atunci ori ce poliță de-o sută valorează o mie. Mă votezi? de unde nu; iată polița. Ai un frate funcționar inferior în cutare loc? Mă vei vota! Că de unde nu, mâne e dat afară telegrafic. Bandit iarăși.

Și câți nu sunt de aceștia, și câte arme n'au și câte victime nu fac. De ce nu se pun și pe urma lor ca pe urma bandiților de codru, putere de jandarmi? De ce? Dar atunci cine ar mai face alegerile libere dela colegiul al III-lea, necăzitoare eloquente pentru domnia votului universal.

Nu mai vorbesc de bandiții condeiului. S'au înmulțit ca și găinari. Ar putea fi stărniți printr'un singur miiloc. Să fie pămăuți. Rețeta dlui Mihail Sadoveanu de pe vremuri și a dlui Goga de acum se arată ca cea mai tonică. Ca și găinarii gospodăriilor îndestulate, o singură pereche de palme rigurose aplicate, i-ar face să se dezvețe pentru totdeauna de-a mai șterpeli obraznic din munca cinstită a vecinului de peste gard, ca mai apoi să se laude celorlalți mahalagii, că și el are câte ceva pe lângă casă.

Iată deci o seamă de bandiți, trăitori continu în mijlocul nostru și pe cari nici odată nu ne-a venit în gând să-i urmărim pentru fărădelegile lor. De ce să ne legăm deci de bietul Pantilimon, banditul frunzelor și al părâiașelor răcoroase. Domnilor stăpânitori! Lăsați-ne banditul în pace! Nu trunchiați samavolnic structura atât de perfectă a „organizmului nostru politico-social”!

Corneliu Carp.

Cronică școlară.

CONVOACARE.

Adunarea generală ordinară a „Reuniunii învățătorilor români dela școlile confesionale ortodoxe din dieceza Caransebeșului” se convoacă pe Duminecă, 28 August (10 Septembrie) 1911, la Băile-Erculane, având următorul program:

ȘEDINȚA I.

Duminecă la 28 August (10 Septembrie) 1911, înainte de amiază.

1. La orele 9 dimineața chemarea Duhului Sfânt.
2. La orele 10 deschiderea adunării.
3. Prezintarea raportului și a altor exhibite ineurse.
4. Alegerea comisiunilor.
5. Dizertația învățătorului Mihai G. Crăciun: „Cum să se obișnuiască învățătorul a face observări psihologice?”

ȘEDINȚA II.

Duminecă la 28 August (10 Septembrie) după amiază.

6. Dizertația învățătorului Petru Bandu: „Cum trebuie tratat învățământul limbei materne

ca să trezească cugetarea elevului”.

7. Dizertația învățătorului Ion Marila: „Preotul ca director școlar”.

8. Rapoartele comisiunilor.

9. Fixarea localității pentru adunarea generală din anul viitor.

10. Propuneri.

11. Alegerea funcționarilor și a comitetului Reuniunii.

12. Inchiderea adunării.

Vârșet, din ședința comitetului central ținută la 26 Iulie (8 August) 1911.

Traian Hentiu, m. p.

Petru Bandu, m. p.

prezident.

secretar.

Marile serbări din parcul Carol I. (București).

— Avantagiile pentru onor. public. —

Un lucru ce nu s'a accentuat până acum pentru onor. public ce participă la marile serbări organizate în parcul Carol I (Filaret) în zilele de 28, 29 și 30 August nu este numai *exceptional reducerea de 75%* ce am dobândit pe toate liniile C. F. R., ci este și eventualitatea unui câștig din loteria Ligei, a cărei primă tragere va fi în ziua de 21 Noemvrie a. c.

Atunci urna va scoate pentru 306 fericiți câștigători, tot atâtea numere norocoase în sumă totală de 27.250 lei, din care unul de 10.000 lei. Biletele sunt valabile și pentru tragerea II, care va avea loc peste 6 luni, când vor fi încă 467 câștiguri în valoare de 37.750 lei, între care un altul tot de 10.000 lei. În total 773 câștiguri în sumă de 65.000 lei.

E necesar ca fiecare participant să spună la casa de bilete a gării că merge la București pentru serbările Ligei. Aceasta spre a se evita ori ce confuzie.

Reducerea generală de 75% pe C. F. R. este valabilă pentru plecare în zilele de 26, 27, 28, 29 și 30 August, iar pentru înapoiere în zilele de 28, 29, 30 și 31 Aug. Reducerea este acordată pentru toate clasele și pentru toate trenurile accelerate și de persoane.

Avantagiile excepționalei reduceri de 75% pe Căile ferate și eventualitatea unui câștig din loteria Ligei sunt unite însă și cu alte motive de natură a determina pe ori cine să vină la marile noastre serbări. Expozițiile de costume, de produse casnice, artistice, istorice, sunt numai pentru onor. public. Oricine poate expune asemenea produse, fie numai pentru expoziție, fie și pentru desfacere.

Doinele cântate de ciobanii din Vrancea, serenadele venețiene pe lac, concursele de coruri populare, etc. sunt tot atâtea producțiuni artistice pentru ca onor. public să poată zice că a petrecut în adevăr.

Asaltul dela Grivița dat tocmai în ziua de 30 Aug. (luarea Griviței) singur formează un punct care va da cea mai deplină satisfacție cui vine la serbările „Ligei”.

Nu mai vorbim de celelalte lucruri, căci fiecare în parte și toate la un loc alcătuiesc un program, pe cât de bogat și de variat, pe atât de atractiv și de rar. El nu se întâlnește încă în anele Ligei Culturale.

Raportul general

al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” cătră adunarea generală, convocată în Blaj, la 28 și 29 August 1911.

(Urmare).

Insoțiri. — Expoziții. — Agenturi și Biblioteci. — Publicațiunile „Asociațiunii”.

Despărțămintele, cu ocazia prelegerilor populare, au mai înființat și mai multe însoțiri și anume: desp. Bistrița-Năsăud și Bran au înființat în 15 comune filiale pentru asigurarea vitelor, în legătură cu centrala din Orăștie; desp. Cluj o însoțire de credit „Frățietatea” în Feiurd; desp. Mediaș a înființat în 4 comune însoțiri Raiffeisen; desp. Mercurea în Rod o însoțire Raiffeisen, și în Mercurea o reuniune de cântări; desp. Murăș-Ludoș, 2 reuniuni de temperanță în Lechința de Murăș și Ielandul-mare; desp. Năsăud în comunele Rebrîșoara, Salva, Rodna-veche, Telciu și Năsăud câte o tovarășie de consum, în comunele Mititei și Năsăud, câte o tovarășie pentru procurarea mașinilor de îmblătit, în Mintiul românesc și Rebrîșoara tovarășii de crășmărit, iar în patru comune reuniuni de înmormântare; desp. Sebeș a înființat în Cioara o bancă Raiffeisen, iar desp. Zărnești una în comuna Poiana-mărului. În unele despărțăminte, cum sunt: Agnita, Ibașfalău și Zărnești, sunt pe cale de a se mai înființa și alte însoțiri. Această activitate a despărțămintelor Asociațiunii e de cea mai mare însemnătate și vrednică de toată lauda, mai ales activitatea exemplară a despărțământului Năsăud.

În legătură cu înființarea însoțirilor în cadrele Asociațiunii, amintim că marele binefăcător al neamului nostru, d. Vasile Stroescu, în anul acesta a pus la dispoziția instituțiunii noastre suma de 50.000 cor. cu scop de a desfășura o propagandă intensivă și sistematică pentru înființarea băncilor populare la sate. Comitetul central în una din ședințele sale s'a ocupat cu această problemă capitală pentru organizarea economică a țărânimii noastre și a dat spre studiere întreaga chestiune secțiunii economice și dlui Vasile C. Osvadă, cari în toamna acestui an vor veni cu studii și propuneri concrete, în cari vor arăta cum s'ar putea realiza înființarea sistematică și temeinică a băncilor cooperative la sate. Despre rezultatele acestor studii vă vom raporta pe larg în anul viitor; de astădată rugăm, însă, On. adunare generală să deie expresie celor mai adânci sentimente de recunoștință față de d. Vasile Stroescu, care se îngrijește cu o adevărată iubire părintească de înaintarea poporului nostru pe toate terenele.

O parte dintre despărțăminte, în urma îndemnului primit dela comitetul central, a aranjat cu ocazia adunărilor cercuale, mai multe expoziții și anume: desp. Agnita a aranjat o expoziție de țesături și cusături în Cincul-mare, la care au fost expuse peste 900 de obiecte, împărțind premii în preț de 133 cor.; desp. Blaj a aranjat o expoziție de cusături și țesături în Ohaba, împărțind premii în sumă de 52 cor.; desp. Bran a aranjat o expoziție etnografică în Moeștiul inf., dela care s'au cumpărat prin d. Dr. Sextil Pușcariu, mai multe obiecte pentru Muzeu și s'au premiat mai mulți expozanți; desp. Lăpușul ungurese a aranjat o splendidă expoziție etnografică în Lăpuș, dela care a trimis gratuit 41 de obiecte pentru Muzeu și un album cu 92 de fotografii, reprezentând vederi și porturi de pe teritoriul despărțământului; desp. Năsăud a aranjat o expoziție etnografică în Rodna veche, împărțind între țărani, ca premii, 100 cor.; iar desp. Săliște a aranjat o expoziție de boame și una de lucru de mână în comuna Vale, împărțind șase premii în sumă de 22 cor.

Pe lângă această activitate bogată, unele despărțăminte au început să împartă între țărani semințe, altoi și mașini agricole. Așa desp. Brașov a împărțit între țărani din Cristian și Ghimbav altoi și diferite semințe, iar pe seama sătenilor din Arpătae a cumpărat o mașină de tăiat sfecele, în valoare de 20 cor., iar desp. Zărnești a pus la

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după
fotografiile vechi și noi în mărime naturală,
expuneri de obiective speciale pentru interiorul,
acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate.
Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas.

dispoziția țăranilor două mașini, una de tăiat afeele și una de strujit cucuruz. Alte despărțăminte au ajutat școlile și bisericile, și anume: în Sălagiu, din fundațiunea Nichita, s'au împărțit ajutoare în sumă de 888 cor. între șase biserici cor. bisericii gr.-or. din Panciova.

Despărțămintele, în cursul anului 1910, au continuat și cu înființarea agențiilor și bibliotecilor populare la sate. Cu sfârșitul anului 1910 și școli, iar desp. Panciova a dat un ajutor de 240 Asociațiunea a avut 259 de agenții și 375 de bibliotecii populare. Față de anii precedenți s'a făcut deci un un progres multumitor.

Bibliotecile populare îndeplinesc o trebuință simțită de țăranimea noastră știutoare de carte. Comitetul central, conformându-se îndrumării primite dela adunarea generală din 1909, a adunat și în cursul anului 1910 date privitoare la la circulația cărților din bibliotecile populare. S'au putut aduna informații dela 22 despărțăminte și anume: Abrud-Câmpeni, Aiud-Teiuș, Bocicerecul-mare, Bistrița, Blaj, Brad, Bran, Dicioșanmărtin, Gherla, Hațeg, Sebeș, Sibiu, Tâșnad, Turda și Zărnești. În aceste 22 de despărțăminte, 213 bibliotecii populare, în cursul anului 1910, au avut aproximativ 6000 de cetitori.

Unele dintre despărțăminte (Agnita, Aiud-Teiuș, Beiuș, Bistrița, Blaj, Boșca, Brad, Bran, Brașov, Cluj Gherla, Lugoj, Orade, Sighișoara, Sibiu și Șimleu) au împărțit între țărani mai multe mii de broșuri cu ocazia adunărilor cercuale și a prelegerilor populare. Spre acest scop și pentru înființarea de bibliotecii populare, comitetul central a împărțit, în cursul anului 1910, 6038 de broșuri din publicațiunile cumpărate sau tipărite de Asociațiune. Asemenea publicațiuni, în cazuri excepționale, s'au dăruit și pentru bibliotecile școlare sau parohiale.

Unul dintre despărțăminte și anume Hida-Huedin publică și o foaie populară. „Sfătuitoarul”. În alte despărțăminte au început a se înființa „Case culturale”. O astfel de casă s'a inaugurat în Arpătae (desp. Brașov). S'a decis să se mai înființeze în Timișoara. Năsăud, Sebeș și Reșinari (desp. Sibiu).

Tot la acest loc trebuie să amintim, că despărțămintele cu prea multe comune se dismembrază mereu, înființându-se despărțăminte noi, cari încep o nouă activitate în ținuturi, unde nici nu se cunoșteau numele Asociațiunii. În cursul anului 1910 s'au înființat următoarele despărțăminte: Ceica, din desp. Orade; Teaca din desp. Reghin; Marghita, din desp. Orade; Ibașfalău, din desp. Sighișoara. În cursul anului 1911 s'au mai înființat despărțămintele Indol, din desp. Turda și desp. Hunedoara din desp. Deva. Mai ales înființarea acestui din urmă s'a făcut cu mare însuflețire, încasându-se la adunarea de constituire 2020 cor. Despărțămintele cari mai trebuiesc dismembrate, sunt următoarele: Beiuș, Caransebeș, Deva, Hațeg, Hida-Huedin, Dej, Orade, Orăștie, Sătmărgocia și Șimleu.

Aceasta este activitatea ce-a desfășurat-o Asociațiunea cu ajutorul despărțămintelor pentru răspândirea culturii în popor. Credem că e destul de multumitoare, având în vedere mijloacele materiale restrinse, de cari dispune instituțiunea noastră.

De încheiere mai amintim că informațiuni și mai amănunțite despre activitatea despărțămintelor se găsește în anexele IX și X a acestui raport general.

Pe lângă această activitate desfășurată în afară, prin despărțăminte, Asociațiunea a publicat, în șase numere pe an, revista „Transilvania”, redactată de secretarul Oct. C. Tăslăuanu. În această revistă au apărut prețioase studii de filologie, cercetări istorice și etnografice, documente privitoare la trecutul nostru și câteva informații despre mișcarea noastră literară și științifică. Nădăjduim că, în viitor, toți oamenii noștri de carte se vor grupa în jurul acestei reviste și vor face din ea o publicație tot mai desăvârșită.

Biblioteca tineretului îngrijită de d. Dr. Ioan Borcea, s'a continuat cu 4 broșurele și anume: Nr. 5. C. Sandu-Aldea, Doi călărași; Nr. 6. Agârbiceanu. Doi bătrâni; Nr. 7. I. Agârbiceanu, Tușa Oana; Nr. 8. P. Ispirescu, Bălaurul cel cu șapte capete. În anul trecut această bibliotecă nu s'a răspândit într'un număr așa de mare de exemplare ca în 1909. Cauza a fost lipsa personalului necesar la biroul central, care să se fi putut ocupa cu răspândirea ei. În viitor nădăjduim că se

va putea lucra mai mult pentru desfacerea acestei bibliotecii.

Dela 1 Ianuarie 1911, comitetul central publică „Biblioteca populară a Asociațiunii” într'o formă nouă. La propunerea secretarului Oct. C. Tăslăuanu, încă în toamna anului trecut, comitetul central a decis ca să se reorganizeze această bibliotecă, publicând zece broșuri și un calendar în fiecare an, cari să se deie tuturor membrilor ajutători, în scoimbul taxei anuale de 2 cor. Biroul central a făcut un apel și liste de abonament, pe cari, cu ajutorul Vener. Consistoare și a despărțămintelor noastre, le-a răspândit aproape în toate comuncle. În urma acestei propagande s'au înscris până la 1 August a. c., aproape unsprezece mii de membri ajutători, ca adonați ai Bibliotecii populare, din care au apărut șase broșuri și anume: Nr. 1. De demult de Dr. Ioan Lupaș; Nr. 2. Floarea soarelui, legendă de Ștefan Cacoveanu; Nr. 3. Din viețile sfinților: Ioan Gură-de-Aur; Nr. 4—5. Povestea lui Harap Alb, de Ioan Creangă și Nr. 6. Lucrarea pământului de Aurel Coșciuc.

Un raport mai amănunțit despre această bibliotecă vom prezenta adunării generale din anul viitor, când vom face socotelile încasărilor și cheltuielilor acestei noi întreprinderi și vom prezenta tablouri statistice după profesiunile și domiciliul abonaților Bibliotecii populare, din cari să se vadă câți țărani, meseriași etc., cetesc această bibliotecă și în cari ținuturi e mai răspândită. De astă dată ne ținem de datorință a mulțumi Prea Veneratelor noastre Consistoare și tuturor cărturarilor, cari au lucrat pentru răspândirea acestei bibliotecii.

Comitetul central a continuat și cu edarea manualelor de învățământ pentru școala civilă de fete a Asociațiunii. Sunt gata de tipar trei manuale de învățământ, aprobate de Ministerul de culte, despre cari vă vom raporta în anul viitor.

Despre activitatea și starea celorlalte organe și instituțiuni ale Asociațiunii, avem onoarea a vă raporta în cele următoare.

(Va urma).

Planurile Rușilor.

— Din frământările Bucovinenilor. —

Deputații ruteni din Bucovina și Galiția 28 la număr, în ședința parlamentului din Viena au cerut, ca o parte a Bucovinei să fie împreună cu fostul regat din Halicz (țințesc la Galiția) sub conducerea rusiască et comp. policească. În felul acesta cred veniții noștri, că vor înghiți mai degrabă elementul românesc, care a scăpat dintre atâtea valuri dușmane și a rămas vecinie în picioare. Pofta rusească nu are sfârșit, e ca și vietatea, care dacă îl lași să se suie în „mânecare” cu un picior, pe urmă se suie cu al doilea, iar mai târziu se vâra cu toate patru.

Dele început rușii gr. or. erau mulțumiți că i-au primit românii sub scutul lor la fondul relig. ș. a. l. Ceva mai târziu au cerut de milă câte o rază de a lor prin instituție și dirigătorii — și li-s'a dat.

În timpul când guvernorii își îndreptau privirile contra românilor, atunci erau momente favorabile pentru ruși, cari văzându-se gogoliți și protejați de autorități, îndrăzneau a pretinde felurite avantaje și li se da aproape totdeauna în dauna băștinașilor acestei țări.

Ca să scăpăm odată pentru totdeauna de obrăznicia rusească și ca să nu mai scurme nimeni liniștea bisericii, li s'a conces din partea românilor și o episcopie rusească, care are a se ținea din fondul nostru religionar. Rușii nu se mulțumesc acum nici cu atâtea. Ei ajunși cu mâna pe căpăstru, vreau să se arunce călare pe cei care i-a primit și hrănit. Ori de le va succeda să ne răpească țara nu se știe, dar greutăți vom întâmpina, căci la spatele rușilor de aici se alăturază și cei din Galiția, formând în total un număr de peste 4 milioane, iar ai noștri sunt numai trei sute de mii, împrăștiți în lucru și în gând.

Acestui plan neîntemeiat, care îl putem privi de obrăznicie rusească, s'a opus în numele deputaților noștri d-nul Simionovici, căruia i-se cuvine mulțumită, iară pentru viitor rămâne ca să lucre toți mână în mână și să ne apere pământul strămoșesc.

„Lumina”.

Portul național.

De Victoria Erdélyi.

(Urmare).

Portul ca să fie universal, trebuie să se poată produce în fiecare casă țărănească, și cea mai simplă. Fiecare trebuie să știe să lucre cânepa, inul și lâna, trebuie să știe țese și să coase, un război primitiv pe care se pot executa lucrurile cele mai fine artistice, are un preț ridicol fiind făcut de câte un măestru din sat.

Acul se cumpără lesne, prin urmare numai lucrul și arta pusă pe port ridică prețul lui.

Lucrând la un port femeia română nu pierde nimica pentru că ce ar face femeile noastre, dacă nu s'ar ocupa cu industria casnică? Iacă ar pierde vremea. Noi nu avem fabrici unde să fie aplicate femeile noastre, deci s'ar învăța la lenevit, precum să și vede în orașe și pe sate de când încep să cumpere lucrurile în parte sau în întregime gata, acuma nu mai vezi ca mai demult femeile cu cusăturile în mână la tot pasul, nu vezi numai rar fetițele pe câmp făcând spor în cusături și deprinzându-se la lucru.

Schimonsirea și lăsarea portului național, va fi un dezastru pentru noi. Multe parale cari ar rămânea cu industria casnică în casă, se vor duce la străini și bine ar face dacă eu paralele acelea ar cumpăra băte cu cari să ne bată, dar bine și de grabă, doar ne vom deștepta până nu pierdem totul, ca alte popoare, cari acuma voiesc să redeștepte în popor dorul de a se îmbrăca de acasă nu din prăvălii; vreau să deie câștig masei poporului, nu câtorva fabricanți.

Lucrând femeia la portul întreg, poate să producă cu puține spese lucruri de valoare, cari cumpărate ar avea prețuri de multe ori enorme pentru ele.

Tot aceea ar putea s'o facă și femeile din societate, un port nu te-ar costa nici a patra parte din ce costă unul lucrat pe bani cu săptămânile. Ar trebui să cumpere numai părți cari ele nu le pot face precum sunt brâncle, cătrinte și puține alte părți ale portului.

Deci nu se poate scuza nimeni cu scumpetea portului, nu, nici pentru aceea pentru că nu iese din modă ca alte toalete, ei este modern și după zeci de ani.

Portul național adevărat este produs în întregimea lui prin industria de casă.

Până s'a observat aceasta a fost portul original, artistic și frumos, dar de când femeile încep să cumpere din prăvălii părțile din cari compun ele portul, acela începe să piardă mult din aspectul lui artistic, pentru că fabricantului nu-i zace aceea în gând să ducă în piață lucruri artistice, ca lucruri ieftine, prin cari poate să ademenească la cumpărare femeile cari nu se gândesc la frumos și trainic, ci numai la ieftin.

Această desprețuire a valorilor produselor proprii, este un semn de nepricepere.

Această desprețuire de tot ce este în același timp al nostru, este un semn de degenerare, căruia trebuie să-i punem o stavilă în popor. Intellectuali trebuie să deie exemplul bun și să nu se lase influențați de ideea că tot ce este străin este totodată și mai bun, altcum nu putem să pretindem dela popor părtinirea produselor naționale.

Trebuie să aduc aminte femeilor inteligente, că trebuie să facă deosebire între port și costum.

Portul este în întregime produsul artei femeii române. Ca să fie frumos, nu este permis să-i adaugi nimica, dar nici să nu lași din el, nici să amesteci părțile diferitelor porturi, deoarece acela își pierde îndală caracterul de port original și devine un simplu costum de fantazie.

Doresc în timpul din urmă, precum pe toate tercenele, sunt porniți oamenii spre modernizare, prin năzuinți de a trăi mai ușor, de a lucra mai ușor, toți se silesc a face toate mai în grabă, nu se cugetă la aceea că graba strică treaba, nu văd că grăbirea totdeauna face să se peară din vedere arta și frumosul. Tot ce se face grăbit nu poate să fie frumos, pentru că nu lasă vreme producătorului să se socotească, ei în pripă trebuie să ducă la îndeplinire lucrul.

Această grăbire își are urmarea ei rea, oamenii nu au răbdare, devin lenși la gândire și în lucru, urmarea acestei leni se vede cât de bine pe satele noastre. Industria de casă stagnează, fe-

meile noastre încep să cumpere toate de-a gata din prăvălii, le este lene să numere firele, se duc la oraș să le tipărească flori și bazaconii pe iie, cari apoi ele se gândesc că le știu lucra, dar cred că nu s'ar lăsa de formele cele vechi, dacă ar ști ele cât de slabe sunt acele pe lângă cusăturile lor originale. Și broderia cea după tipar recree învățatură multă și poate după mai multe generații o vor putea duce câteva la perfecționarea la care stă în mânăstiri și în câte un colț de țară din apusul Europei.

(Sfârșitul va urma.)

De pe valea Murășului.

Reghinul, vechia reședință a vestitului istoric Petru Maior, ne-a surprins și de data aceasta cu porniri frumoase culturale.

E știut că în anul trecut societatea pentru fond de teatru și-a ținut adunarea generală în Reghinul-săseș, instituind aici o filială și încredințând cu conducerea ei pe vrednicul director al băncii „Mureșana”, dl Iosif Popescu, originar din frunțașă comună românească Deda. Societatea fondului de teatru, a câștigat în persoana acestui bărbat un puternic proteguitor și reprezentant, iar poporul românesc un îndrumător cultural luminat. Dovada cea mai bună de acțiunea serioasă ne-a dat-o d. Popescu Duminecă în 13 Aug. st. n. cu care ocaziune filiala din Reghin a societății pentru fond de teatru și-a ținut adunarea ordinară în frunțașă comună Jabenita, care a decurs în modul următor.

La orele 4 d. a. dl președinte Iosif Popescu sosește în Jabenita însoțit de domnii: Dr. Ioan Harșia directorul despărțământului asociațiunii, Dr. Teodor Popescu avocat, Sabin Popescu, secretarul filialei, și mai mulți membri ai fondului de teatru. La școală au fost așteptați oaspeții de preotul local Alexandru Oltean, încunjurat de popor, îmbrăcat în haina de sărbătoare.

Au mai sosit apoi și următorii: Sever Barbu, contabil, Gregoriu Nicoară, adm. protopopese, V. B. Munteșescu, Simion Zehan, Victor Șutru, Iosif Popescu, preot, Gavril Cioba, T. Bogdan, ș. a., pe cari în fuga condeiului nu i-am putut remarcă.

Președintele într'un discurs avântat face istoricul societății pentru fond de teatru, îl aduce în logătură cu „Asociațiunea”, remarcând pe membrii ființatori, și apoi arată scopul societății pentru fond de teatru, și însemnătatea filialelor. Încheindu-și discursul între puternicele strigăte de „Să trăiască” ale publicului.

La ordinea zilei urmează raportul secretarului care se primește cu unanimitate, exprimându-i-se mulțumită secretarului Sabin Popescu.

Se alege comisia pentru încasarea taxelor de înscriere de membri noi, în persoanele dlor Grigorie Nicoară, Simion Zehan, și V. B. Munteșescu, apoi președintele suspinde ședința pe 15 minute.

Redeschizându-se ședința comisia pentru înscriere de membri noi își face raportul care e primit cu mulțumire. La apoi cuvântul d. V. B. Munteșescu și explică publicului în termeni populari însemnătatea teatrului românesc precum și însemnătatea portului și limbei strămoșești.

Președintele Iosif Popescu în cuvinte calde mulțamește publicului pentru sprijinul ce l-a dat și pentru buna înțelegere care a domnit în decursul ședinței. Pentru ilustrarea însemnătății teatrului românesc invită publicul pe sară la petrecerea împreună cu producție teatrală care are loc în pavilionul băilor.

Dl Florian Pop, vrednicul învățător din Cașva a jucat cu tinerimea din Cașva piesa teatrală, „Ruga dela Chisetău” iar „Surugiul”, cântoneță comică cu cântece de V. Alexandri, a fost jucată de tânărul absolvent de teologie Dorift Șuteu din Cașva. Mult haz a produs piesa: „Țiganul cătană” de Emanuil Suciu.

Dorim ca aceste porniri frumoase să se continue și suntem convinși că dl Iosif Popescu ca președintele filialei va face mult pentru poporul nostru, căci îl ajută și poziția socială în care se află, afară de aceea e și unul din frunțașii români din comitat, în care avem mare încredere.

Deda.

G. Ceonlea.

Cronică din Paris.

Eventualitatea unui război franco-german. — Colanul de perle al nefericitei Lantelme. — Premiul Romei câștigat de o femeie. — Clima Parisului. — Un nou studiu asupra lui Napoleon I.

Paris, 20 August.

Din dosul Castanilor stufoși din Champs-Elysées, luna se înalță, lumeeând, rotundă și gravă pe valurile de eter. Mă odihneam ascară pe o bancă, în mijlocul desisului care formează rondul, faimoasei promenade, în fața Palatului de Ghiață. O căldură neobișnuită copleșea Parisul; Câmpiile Elysée erau pline de lume, venită să respire aerul serei. Prin stratul de praf care învăluea orașul, prin văzduhul înecins de razele soarelui din timpul zilei, luna avea un aspect amenințător: era roșie ca focul, roșie ca un lac de sânge. — „Senin de război”, rosti un parizian ce ședea cu câțiva tovarăși pe o bancă alăturată. — „Războiul o să să avem noi, n'avea teamă, și de n'ar fi luna însângărată” îi răspunse un altul. — „Crezi d-ta serios într'un conflict cu Germania?” întrebă un al treilea. — „După cum stau lucrurile, o catastrofă pare inevitabilă. Nu noi dorim războiul, ei nemții. Au ajuns la o clipă foarte curioasă a existenței lor de națiune căreia victoria din 1870 i-a dat, timp de 40 ani un prestigiu uluitor în fața Europei. Până acum îi ajungea să inerunte din sprinceană și Franța îi făcea pe voce. Dar Germanilor le lipsește tactul și măsura. Ei au mers prea departe; și deodată s'au pomenit că Franța s'a săturat de amenințările lor. Pretențiile miniștrilor lui Wilhelm II sunt atât de enorme încât mi-e teamă că nu vom putea ceda. Dealtminte, vecinii noștri ne-au obișnuit de mult cu ideea unui război. Acum or mai târziu, bomba va trebui să isbuencească; Germanii vor dori să și încerce forța puternicei lor armate, iar Francezii sunt și ei curioși să știe ce e cu ei: sunt ei un popor la începutul decadentei, cum strigă mulți, ori în vinele lor mai curge un sânge generos? În orice caz, dacă va fi războiul, nu noi îl vom fi dorit; noi facem tot ce ne stă în puteri ca să îl evităm”.

Pe banca de alături, se întinse tăcerea. Luna se înalță din ce în ce mai sus, ca un glob de jăratec. „Cumnatu-meu, locotenent de artilerie, rosti deodată o voce din grup, îmi spunea că în fiecare zi și în cea mai mare taină, au loc în forturile dela Eot, manevre semnificative. Se aduce proviziuni cu zecile de vagoane, se completează munițiunile, ofițerii superiori au pe chipul lor o expresiune de mister... Așa dar se poate să avem războiul?” — „Se poate să avem războiul” răspunse eu liniște, cel care vorbise mai mult... Iată, cum se consideră în Franța posibilitatea unui război: cu o liniște reală, fără fanfaronadă dar și fără teamă, ca pe ceva inevitabil și poate de mult așteptat.

...Când am cetit notița de ziar, prin care se anunță că d. Edwards, milionarul soț al nefericitei artiste, dna Lantelme, a dorit ca soția sa să fie înmormântată cu colanul de perle de 400.000 franci, pe care ea îl avea încă la gât când a fost scoasă din apele Rhinului — când am cetit această notiță, m'am gândit numai decât la ispita pe care avea să'l provoace acest act în sufletele sutelor de apași ai Parisului. Și nu m'am înșelat, căci ceteam eri în gazetă că o încercare de efracțiune a fost constatată de poliție în cavoul unde zac resturile nenorocitei femei. Hoților nu li-s'a putut da încă de urmă; dar ce are aface? Nu în acest fapt este interesul chestiunii, ci în sfidarea involuntară pe care bogatul Edwards a aruncat-o atâtor sărmani...

Gestul milionarului a fost pornit poate din cele mai pioase sentimente; dar câtă lipsă de cunoaștere a suferințelor omenești denotă el, și mai ales, câtă nebagare de seamă a instinctelor caritabile! În loc să îngroape pentru totdeauna colanul de 400.000 franci, alături de trupul moartei, căreia faptul acesta îi este absolut indiferent, de ce G. Edwards nu a întrebuițat el această valoare întru alinarea mizeriei atâtor desmoșteniți de cari pământul e plin? Ar fi făcut mai mult pentru sufletul și memoria soției sale decât închizând pietrele prețioase în mutul cavou. Ce subiect de nuvelă ar fi găsit Tolstoi în această întâmplare, de un colorit așa de parabolic!

...Anul acesta a avut loc un eveniment artistic până acum fără precedent în Franța. Juriul examinator al Școlii de Belle-Arte din Paris a acordat premiul Romei pentru pictură unei femei. Fericita învingătoare este d-șoara Helemans, care are, zice-se, foarte mult talent. Opinia publică franceză a auzit cu destulă mulțumire acest rezultat. Dar o altă chestiune, foarte interesantă, se debate în acest moment prin cercurile artistice și oficiale. Se știe că mai toți artiștii, membrii Institutului, sunt aleși printre cei cari au câștigat premiul Romei; în acest caz, d-șoara Helemans are dreptul și șansa, ca peste zece sau douăzeci de ani să fie și ea aleasă membră la Institut. Dreptul femeilor revine pe tapet. Știm că d-șoara Curie a candidat la Academia de științe, dar a căzut mai mult prin opoziția savanților de sub cupolă de a avea o femeie în mijlocul lor. Că d-șoara Hevelmans lucrurile vor sta altfel: juriul care i-a acordat premiul Romei e compus numai din academicieni; așa că, oamenii cari au sancționat dreptul femeii de a lua premiul Romei, nu-i vor mai putea interzice aceleiași femei accesul în Institut sub pretext că sexul slab nu e chemat la această înaltă demnitate. Și Franța va avea poate o femeie, membră a Institutului.

...Timp de trei zile Parisul a fost deșert. Ca ocazia sf. Marii, parizienii au luat o vacanță de trei zile. Cea mai mare parte din magazine au fost închise. Sute de mii de oameni au umplu Sâmbătă seara gările orașului. A fost un exod complet. În vremea aceasta un cer de jăratec se întindea deasupra Franței; căldura era insuportabilă; s'au văzut familii întregi părăsind în timpul nopții locurile lor în cari zăduful îi sufoca, și risipindu-se pe străzile Parisului. Dar clima este aici din cele mai capricioase. Am început această cronică, aseară, la lumina lămpii, și am trebuit s'o întrerup, căci mă înăbușea căldura. Azi dimineață însă, un vânt rece suflă dela Nord. E răcoare să ieși cu pardisiul. Parisul are un aspect de toamnă; frunze galbene încep să se desprindă din castanii de pe drum. Cerul e înorat. O melancolie dulce plutește peste oraș. Și mă gândesc că în curând se va sfârși vara, iar diminețile și amurgurile Parisului vor fi întunecate de ceață toamnei. Ah! Parisul toamnei, cât este el de blând și de trist! Serile mai ales, când luminile felinarelor licăresc slab prin brumă, când pe chipurile trecătorilor grăbiți cetesti nu știu ce curioasă emoțiune... Ah! toamnele Parisului, cine le poate uita vre-odată?...

...Atunci orașul va ieși din toropeala în care zace acum și evenimentele se vor înmulți. Deocamdată o secetă grozavă s'a întins peste activitatea publică. Deschizi ziarele și nu găsești nimic într'însele; politica doarme. În lipsă de altă materie, gazetarii parizieni se leagă de povești vechi, de vremurile de demult. Un filozof socialist a publicat un studiu asupra lui Napoleon. El câtă să dovedească cumcă marele cezar a fost cea mai infamă creatură pe care a văzut-o pământul, că numai el poartă vina atâtor războaie, că el este regele criminalilor... Vorbe spuse și răspuse de atâtea sute de ori... Nu găsești însă că teoria prin care toată vina războaielor se aruncă în spinarea cuceritorilor, este absurdă? Vinovații nu sunt numai ei, ci întreaga omenire, fiindcă în sufletul tuturor oamenilor somnolează instincte sângeroase. Un Cesar, un Napoleon, un Borgia, nu fac decât să flateze aceste instincte, ei nu sunt decât expresia sufletului mulțimei. Altfel, nu le-ar fi răușit să ridice armate. Cu tot geniul său, Napoleon n'ar fi putut produce nici o încăerare cât de mică, dacă în inimile soldaților săi n'ar fi existat flacăra care îi împinge pe oameni să se neidă unul pe altul. Și flacăra aceasta care a pălpăit în inima omului din cavernă, nu va înceta probabil decât cu ființa ultimului om. C. R. B.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în”

CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plăcere în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Cronică externă.

Exregele Manuel despre mișcarea monarhică din Portugalia. Ultimele turburări monarhice din Portugalia, au îndrituit pe exregele Manuel să-și formeze speranțe în recăștigarea tronului. Astfel în o scrisoare adresată marelui cancelar englez Sir Ernest Cassel spune între altele: „Într'adevăr ar fi copilăros, să-mi abandonez nădejdea în o schimbare favorabilă a situației. Oamenii mei raportează succese aproape zilnice pregătind astfel terenul, pentru marele eveniment. Chiar și poporul este deja sătul de dominația republicană, care a adus în cărmuire fatală nesiguranță referitoare la averile și liștea populației. În acțiunea aceasta de restaurare contez la spriginul Germaniei și al Spaniei, trecând peste promisiunea Angliei, care în toate epocile de felul acesta pescuiește în apă tulburată. Da, așa este! Am credință, că totul se va face spre bine, și atunci voi recuipa tronul, și stăpânirea părinților din părinți.”

*

Tratativele germano-franceze. Taina în care s'au ținut tratativele dintre Germania și Franța, privind la conflictul marocan, dă anază la supunerii. S'a crezut la început, că un război între cele două puteri este inevitabil și orice înțelegere, de a tranșa neînțelegerile ivite e de primă mână. După aceste știri alarmante, a urmat asigurarea că tactul diplomatic al țărilor interesate va aduce o rezolvire pacinică al conflictului, excluzând eventualitatea războiului.

Știrile de azi anunță din nou, că înțelegerea mare a se fi făcut, deoarece comandamentul armatei franceze, și mai ales ministrul de marină ar fi ordonat echiparea vaselor pentru timp de război. După cum se anunță din Paris, în armata armatei, munca urmează cu mare zor, rămându-se ziua și noaptea.

Aviz abonaților.

Abonații noștri cari nu și-au înțeles încă termenul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugați să binevoiască să înțelegă ca să nu li-se întrerupă expedierea regulată a ziarului.

De-asemenea sunt rugați toți abonații să plătească în întârziere cu plata abonamentului să grăbiască cu achitarea sumelor ce rămân dator, ca să nu fim siliți a întrerupe expedierea ziarului pe adresa lor.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

In România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

INFORMAȚII.

ARAD, 22 August n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță vreme caldă, cu ploii și furtuni puține.

Temperatura a fost de 29.2 în Budapesta, de 32.3 Celsius în Arad.

— **Moștenitorul tronului turcesc în România.** Ni-se telegrafiază din Constantinopol: Ambasadorul României la Constantinopol, dl Papiniu, a invitat în numele Maj. Sale regelui Carol pe arhiducele Iussuf Izedin, moștenitorului tronului turcesc, ca în călătoria ce va face săptămâna viitoare, trecând prin România, să se oprească și la București, unde va fi oaspele Majestății Sale.

— **Achitat.** E știut, că păr. Octavian Popa, fost capelan în Făgăraș (azi preot în Săcalul de Câmpie) a fost pus sub acuză pentru agitația, ce ar fi săvârșit-o în vorbirea ținută la înmormântarea unuia dintre ueșii dela Mărgineni. Tribunalul din Brașov l-a achitat, — dar procurorul a înaintat apel și astfel procesul urma să se pertracteze la tabla reg. din Târgu-Murășului. Procurorul supr. de tablă însă a retras apelul și astfel sentința trib. rămâne în valoare. — Ministrul de culte pe baza „datelor oficioase” în Octombrie a. tr. a cerut dela Consistorul din Blaj, ca în locul păr. O. Popa să numească alt catchet în Făgăraș, iar în Mai a. e. i-a detras și congrua. — Oare ce preț au „datele oficioase” ale ministrului, față de sentința tribunalului? „Gaz. Tr.”

— **O rectificare.** Primit din Rodna-veche următoarea scrisoare: În nrul 167 al „Tribunei” uncorespondent publică niște „amănunte” privitoare la „cazul soților Bârsan”. Intre altele povestește de spionajul, ce l'ar fi întreprins o domnișoară (corespondentul o amintește cu numele) în timpul reprezentăției. Acest amănunt nefiind decât o scornitură de prost gust a corespondentului, mă simt dator a-l desminti.

Declar. și la caz de nevoie pot dovedi, că domnișoara din chestiune în timpul reprezentațiunilor și în special la recitarea poemului Carmen Seculare nici barem o singură dată nu și-a părăsit locul din șirul al treilea, unde ședea, cu atât mai puțin s'a dus să-și „vâre capul între culise”. S'ar putea oare închipui, ca o domnișoară, când toată lumea ascultă și privește cu cea mai încordată atențiune la artiști, să se ridice dela locul său și, îmbrâncind pe privitorii înghesuiți, să-și facă drum la culise spre a spiona, că oare șoptește cineva artiștilor ori că după text șoptește ori nu, par'că piesa nu s'ar găsi tipărită la ori ce librărie. Și la toate aceste ar fi îndemnat-o tatăl ei! deși nimeni din public n'a știut înainte, că artiștii în locul comediei anunțate în program au să declameze Carmen Seculare. — Cu deosebită stimă Dr. Ion Jarda, avocat.

— **Logodirea princesei Elisabeta.** Ziarul „Temps” din Paris primește din cercurile diplomatice informația că principesa Elisabeta a României se va logodi cu principele Boris, moștenitorul de tron al Bulgariei.

— **Notar român distins.** Ni-se scrie: Dl notar cercual Iosif Furlugianu din Doelin a fost decorat din partea Monarhului nostru cu *crucea de aur* pentru meritele câștigate în decursul alor 33 ani de serviciu.

Înțelegând poporul din Doelin despre această înaltă distincție, răsplată pentru dragostea, răbdarea și interesul ce l-a purtat totdeauna față de comunele notariatului Doelin, a căutat să-l răsplătească el prin graiul preotului Teodor Șandru, care l-a asigurat de iubirea tuturor.

Tot asemenea și bravii coriști ai acestei co-

mune, conduși de coristul Petru Ivan, tot prin graiul susnumitului preot, în decursul serenăzii și-au exprimat bucuria și dragostea ce o poartă față de dl „Notaroș” care a sprijinit cu cea mai mare bucurie înființarea corului din Doelin, prin dl „popa cel tânăr”.

Actul festiv al decorării s'a făcut prin protopretorele din Bocșa, Huszarék, care a spus în fața tuturor, că dl notar Iosif Furlugianu distingerea o merită în urma conștiințiozității sale în oficiu, îndeosebi în chivernisirea curată a averilor comunelor.

Dupăce i-s'a predat înalta decorațiune și a fost felicitat de judele comunal Petru Istfan din Surducul-mare în numele artiștilor comunale, de părintele Solomon Andreescu din Biniș în numele reprezentanțelor comunale, de preotul T. Șandru în numele comunei Doelin și în fine de președintele reuniunii notarilor — cu toții au mers să vadă biserica nou pictată și de acolo la o masă bogată dată de dna notăreasă, afară la „Hodaca” pusteii lor.

Să poarte cinstit și sănătos decorațiunea ce a meritat-o. *Doelennul.*

— **Un hoț din Paris arestat în România.** Din Giurgiu se anunță: Poliția din Paris a intervenit acum câteva zile la poliția siguranței generale dela noi, cerând urmărirea și arestarea unui individ anume Bernard Leibu zis Hahamu, autorul unui însemnat furt de bani.

După câteva zile de cercetări urmărirea a fost descoperit la Giurgiu și arestat.

El a fost trimis siguranței generale a Statului, care la rândul ei l'a înaintat parchetului de Ilfov.

Bernard Leibu, plecase din țară pe ascuns în urma unor incorectitudini ce făcuse. El se dusesse la Paris, unde se recomandă la niște enoștințe ale sale, că a plecat din țară deoarece era persecutat de poliție ca revoluționar. Reușise prin asemenea povești să treacă simpatia unui fabricant de mobile din Paris, evreu și el anume Blumenfeld care l'a luat în serviciu și i-a dat un post de încredere. După câteva luni, într'o zi când patronul său la trimis să încaseze o sumă de 10,000 lei, a luat banii și a dispărut. El s'a întors în țară și s'a refugiat la Giurgiu, unde a și fost găsit și arestat.

— **Faptă frumoasă a unor săteni.** Cetim în gazetele din România: Săteanul Gheorghe Ciobătoiu de meserie căraș, din comuna Priboeni, județul Museel, trecând prin comuna Cacalet, județul Vlașca, cu carul cu boi, la intrarea în comună i-au murit boii. Sătenilor făcându-li-se milă de jalea bietului sătean, din inițiativa notarului comunei Cacalet s'au făcut două liste de subscripție atât în comună cât și în cătunele pendinte, adunându-se astfel suma de 181 lei care i-a fost înmănată.

Locuitorii din Cacalet și Gogoșari merită toată lauda pentru frumoasa lor faptă.

— **Steag german sfâșiat de ofițeri francezi.** Ziarului „Le Matin” i-se telegrafiază din Aixles-Bains că doi ofițeri francezi, între cari unul căpitan, văzând un steag german arborat pe balconul unui hotel au somat pe antreprenorul hotelului să dea jos steagul. Nerăbdători, ofițerii francezi au rupt ei steagul din balcon și aruncându-l în stradă l-au sfâșiat în bucăți. Publicul de față a aplaudat cu entuziasm și a strigat: „Vive la France”.

Presă din Berlin nu atribuie nici o însemnătate deosebită insultării steagului german la Aixles-Bains. Ziarele spun că cei doi ofițeri au făcut acel act ca persoane particulare, nu ca reprezentanți ai statului francez.

— **Răscumpărare.** Dl Octavian I. Morariu și d-soara Victoria M. Vasilie, din Sibiu, răscumpărându-și biletele de logodnă, au dăruit fondului Dr. P. Șpan, pentru ajutorarea copiilor de Moți, aplicați la meserii, suma de 10 cor.

Fabrica de tâmplărie

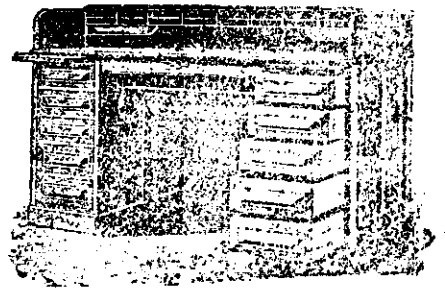
instalată cu putere de mașini

VICTOR FIAI

Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școli după model în orice stil **Mobilier american** pentru birouri și sipețe cu stroșuri pentru acte se pregătesc la comandă

și în diferite calități, precum se vede și din desen.

— **Se caută meseriași români.** In Beiuș ar putea prospera foarte bine un compactor, un tâmplar (măsar) și un croitor. Reflectanții să se adreseze tipografiei și librăriei „Doina”.

x *Anton Petroff*, succesorul *Ioan Wonka*, Timișoara-Cetate, str. Szilágyi 13. Atragem atenția On. public cititor asupra inseratului firmei de mai sus din numărul nostru — care desface cele mai bune pianе, ale diferitelor fabrici streine, renumite. Recomandăm această firmă ca demnă de încredere.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrásy-tér Nr. 22. — Etajul I
In fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

28 August n.

Baia-de-Criș: Petrecere de vară în sala mare a hotelului comunal. Inceputul la orele 8 seara.

Oravița-montană: Petrecere de vară, concert și teatru („Vacanții”, comedie de M. Baiulescu) în „Grădina de tir”. Inceputul la orele 8 jum. seara.

Poiana-Sibiului: Producție teatrală („Biletul de tramvai” și „Pribegii”) urmată de joc în sala mare a școlii din deal. Inceputul la orele 7 jum. seara.

Ciclova-montană: Concert împreună cu Teatru („Cântecul cocoșului”, comedie localizată) urmat de joc în localitățile „Berăriei” din Ciclova-montană. Inceputul la orele 8 jum. seara.

ECONOMIE.

Criza de carne în Austro-Ungaria.

Scumpirea cărnei, și ca consecință chestiunea necesității de a se importa în cantități tot mai mari acest important articol alimentar, a devenit în Austro-Ungaria o problemă importantă. Mai cu seamă de când s'a aflat de convenția secretă încheiată între guvernele din Budapesta și Viena, în scopul de a împiedeca importul de carne din Argentina, atitudinea marilor mase populare, — lovite în prima linie de această calamitate, a devenit aproape amenințătoare pentru liniștea publică. — Adușări de protestare s'au ținut în diferite părți ale Austro-Ungariei, dar mai cu seamă în Viena ele au fost numeroase și sgomotoase. Din toate părțile s'a cerut și se cere cu energie permisiunea importului nelimitat de carne din Argentina, deoarece contingentele acordate României și Serbiei prin convențiile comerciale ale Monarhiei cu aceste state, sunt prea neînsemnate în raport cu trebuințele consumațiunii. Mai mult, România, — după cum s'a accentuat aceasta și în presa de aci și în parlament — n'a fost în măsură să exporte în Austro-Ungaria, decât o parte minimă din contingentul de vite mari ce i-s'a acordat, iar rîmători nici unul.

Presa austriacă s'a asociat în unanimitate la această generală pretențiune a claselor mijlocii și sărace, cari suferă în prima linie de scumpirea traiului și în special de prețul exorbitant al cărnei. Astfel, în urma acestui curent general de nemulțumire contra actualei stări de lucruri, partidele politice austriace și în special antiagrarieni, și-au luat de problemă, ca odată cu des-

chiderea noului parlament, să aducă pe tapet, chiar din primele zile ale desbaterilor, chestiunea cărnei și a ameliorării economiei vitelor în Austro-Ungaria.

În adevăr, primele ședințe ale Reichsrathului au fost ocupate cu această chestiune și oratori, din partidele democratice mai ales, au cerut guvernului să se explice în privința convenției secrete dintre cele două guverne al Monarhiei, și să declare ce este dispus să întreprindă în vederea îmbunătățirii economiei de vite și înmulțirii animalelor domestice destinate consumațiunii.

În ședința de ieri a Reichsrathului, primul-ministru răspunzând acestor interpelări a făcut o declarațiune foarte interesantă și pentru România, anume a vorbit de înțelegerea confidențială încheiată între cele două guverne la 16 Martie 1909, care nu ăre a face nimic cu importul de carne din Argentina, ci care s'a făcut în vederea convențiilor comerciale ce aveau să se încheie cu statele balcanice.

„În această privință, zice primul-ministru, pot să vă spun, că o înțelegere între cele două guverne s'a încheiat la 16 Martie 1909, dar care nu stă în nici o legătură cu importul de carne în Argentina, ci s'a încheiat în vederea tratativilor ce urmau atunci pentru încheierea de tratate de comerț cu statele balcanice,* și numai ca un punct de orientare intern, în privința contingentului de vite ce avea să se acorde acestor țări prin convenție”.

Fără îndoială ne oprim asupra declarațiunilor primului-ministru, în privința tratativilor ce le conduce cu Ungaria pentru permisiunea importului unui nou contingent de carne din Argentina, vom mai aminti numai măsurile urgente, pe cari guvernul austriac le propune în scopul îmbunătățirii economiei de vite și a sporirii numărului animalelor destinate consumațiunii. Aceste măsuri, prin cari primul-ministru austriac crede că se va ajunge la scopul propus, ar fi următoarele:

1. Creșterea și ameliorarea terenurilor de pășunat și de fânețe în munții și văile țării.
2. Procurarea de vite bune de prăsilă și îngrijirea deosebită ce trebuie să dea prăsililor.
3. Organizarea procurării avantajoase a nutrețurilor și a mijloacelor de îngreșat pământul.
4. Organizarea mai sistematică a asigurării vitelor care va aduce cu sine înmulțirea raselor de vite ale Imperiului.
5. Intemeierea de asociațiuni și de centre în diferitele provincii ale Imperiului, pentru valorizarea vitelor.

Afară de aceste măsuri, primul-ministru a mai adăugat că va fi nevoie ca și tarifele pentru transportul vitelor, al cărnei și al nutrețurilor, să fie reduse.

În ședința de azi a Reichsrathului d. ministru imperial al agriculturii a accentuat din nou măsurile de îndreptare promise de primul-ministru, dar a mai adăugat încă o măsură, care se pare foarte practică și utilă și care dacă s'ar putea aplica și în România ar da rezultatele cele mai bune pentru înmulțirea vitelor noastre. „Este vorba — a zis d. ministru al agriculturii — ca guvernul imperial să organizeze expoziții de vite, instituind premii și încurajând pe crescători, cari nu și-ar vinde prăsilă dela vaci în etate prea frageță — care e de obicei sub patru săptămâni. — Retrăgând în felul acesta din consumațiune în fiecare an un stoc important de vite, aceștia vor contribui an de an la mărirea stocului de vite mari, cari, îngreșate și vândute la timp potrivit, spre a fi puse în consumațiune, vor aduce mult mai bune beneficii marilor și micilor agricultori. Această măsură ce vrea să o ia

*) Se știe că la acea epocă Monarhia nu trata decât cu România, și deci această înțelegere confidențială ne privea în prima linie pe noi.

guvernul austriac, ar fi cu atât mai potrivite, unde foarte deseori calitatea vițelilor consumațiune lasă foarte mult de dorit, consecință și prețurile ce se obțin pe ele ales de câtră micii agricultori, mai totdeauna sunt cu totul neînsemnate.

Înainte de a încheia această expunere, levăm un fapt, care ne privește foarte de aproape. Zilele acestea s'a cerut de oratori atât întrunirile publice cât și de domni deputați în cuțiile încinse în Reichstrath în chestiunea aceasta, ca contingentul sau mai corect această din contingentul de vite ce i-s'a acordat României prin convenție, și pe care țara noastră putut-o exporta în Monarhie, să fie cedată României. Această chestie a relevat-o azi în discuția sa dela camera și conducătorul ministerului comerțului, fără ca să lese însă să transpună vre-o vorbă cam ce are de gând guvernul imperial să întreprindă în această privință. „Foaia de Inf. Comerciale” G. Morosini

POȘTA REDACȚIEI.

„Triumful în suflet”. Iți începi schița... Întră într'a ei odaie fecioara, liniștită, începe să păsește câtră oglindă. Sosește lângă oglindă și rînjește, apoi își cercetează obrazul — în ordine? — ori undeva picătură de *unsoare* (?) ori unde? — dar lipsește? obrazul e în ordine. Iși privește ochii, nu cumva e *flocăit*? Socoțim că prea oarece prești cu vorbe grele pe biata fecioară, pe care — cât ești de nemilos! — o introduci într-o cameră cu „aierul vartos”. Ne gândim noi, că va fi ei de greu să ronțăie șorecește la acest vartos, care cum nu se poate respira trebuie să fie curățat, căci fără aier, știi d-ta, nu poate trăi nici un muritor. Continuă, căci ai talent.

C. Pleșa, (Criscior). Suntem de părerea că nu e bine să mai vânturăm în vileag lucrurile acestea. Pe calea publicării prin foi lucrurile se pot lămurii îndeajuns. E acolo consistoriul.

Cultura română. Chestiunea aceasta a fost de repetite ori tratată în ziarul nostru. De ce să răscolim din nou patimile cari încep să adoarmă? Să nu fie cu supărare.

Brumărel. E prea personală. N'ar interzice decât exclusiv numai câteva cercuri locale strînse. Pentru altele, oricând bucuroși.

Poșta Administrației.

P. C. Oravița. După cum știm noi adresa Odvos u. p. Kónop.

Ioan Hațegan, Nagykükülő. Mai 1 cor. de plătit în abonamentul până la finea anului.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și

REISZ
MIKSA
fabrică
MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14

(Lângă Apolo).

Suspensorii, bandage și ochelari

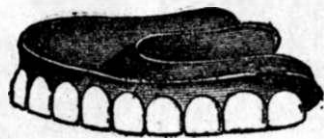
Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane, zwickeri, ochelari, baro- și termometre, suspensorii, aparate de inhalat, totfelul de specialități de gumă elastică, PRINTEMPS cel mai perfect prezervativ femeiesc cu 4 cor., se poate căpăta exclusiv numai la firma:

Dobos Sámuel
din **Temesvár-Józsefváros**
(Timișoara-Josefin)
Hunyadi és Misits-u. Z sark

Se caută

domnișoară mai în etate,

vorbește perfect și nemțește, pentru o
vârstă de 14—15 ani pe orele 4— $\frac{1}{2}$ 8 d. m.
Adresa: Deák Ferencz Nrul 24. Ușa 2.

Scoaterea dinților, dinți
artistici, poduri în gură, de
aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD
DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ.

KÁDI FERENC

călțunar ortopedic pentru bărbați și femei
Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

recomandă depozitul său bogat asortat cu
ghete p. bărbați, femei și copii

calitatea cea mai bună cum și comande după
măsură pelângă prețuri convenabile. Repara-
turile se primesc pelângă prețuri ieftine.

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de
4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65
ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea
mai perfectă, precum: mașini de treierat, cu
abur, benzin și olei, mașini de semănat și
și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă pre-
țurile cele mai convenabile cu plățire în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini,
motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez lum-
inare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura general comerțială.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13

IRING HENRICH

fabrică de unelte pentru ciobotari
Ujpest, Lörincz-u. 50.

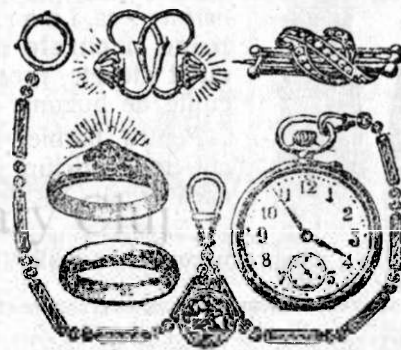
Recomandă pantofarilor și ciobo-
tarilor precum și pielarilor unelte
de branșe, calitate bună, prețuri
moderate. — Comersanților se dă
rabat. — Catalog gratuit și francat.

S'a deschis

Arad, Piața Libertății No 18.

A. Slepák, giuvaergiu și
ceasornicar
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 43. sz.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de
aur, argint și nickel, în ceasuri de părete.
Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux
în argint și articole optice. In atelierul meu
se reparaază ca nouă, lucrurile vechi, anume
giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță
Prețuri solide! — Serviciu prompt!

en Tolstoi.

89

RĂSBOIU ȘI PACE

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

oșterii și generalii erau niște eroi; dar cel
cunoscut dintr-o vreme era Bagration, care se ilustrase
în luptă din Schönggraben și la retragerea din Auster-
litz. În ziua de azi întreaga împotrivă unii
de două ori mai tare decât dânsul.

vesteau în fiecare zi noi pilde de eroism din
soldaților ruși la Austerlitz. Unul salvase un
celălalt omorîse un francez, un al treilea încăr-
singur cincisecizeci tunuri. Se vorbea chiar de Berg,
cea de el că rănit la mână dreaptă, apucase sa-
cea stângă ca să meargă înainte. Dar nici nu se
de prințul Andrei, ai cărui prieteni îi plâneau
întristându-se la gândul nevastei sale însăr-
ta tatălui său așa de original.

III.

de trei Martie, saloanele clubului englez
pline de șmăgălaie și de șmăgălaie, iar mem-
mosafirii se duceau și veneau, se opreau pe loc
porneau înainte, câte doi sau mai mulți laolaltă,
de sâmbete primăvara. Unii erau în uniformă,
haine negre, iar alții costume de pe vre-
șterinei, cu peruci buclate și pudrate.

mai mare parte din asistenți erau boieri res-
cu fețe pline și mândre, cu degetele masive.

Micul număr de mosafiri era compus din oameni tineri,
printre cari se aflau Rostow, Denisoff și Dologhow,
care își recăpătase gradul de ofițer. Neswitzki era și
el acolo, în calitate sa de vechiu membru al clubului.
Pierre străbătea saloanele cu un aer trist. După porunca
soției lui nu mai purta ochelari, lăsase să-i crească
părul mai lung și se îmbrăca la modă. El era înconjurat,
ca ori unde, de oameni cari înghințiau în fața bo-
găției lui și pe cari îi trata ca un om obișnuit să stă-
pânească, adică cu un dispreț intristat. Prin vrista sa
el făcea parte din tinerete, dar prin poziția sa, din cer-
cul de oameni serioși; de aceea mergea dela un grup la
altul. Cereurile cele mari se formau mai ales în preaj-
ma lui Rostopșin, a lui Valnieff și Narișkin.

Rostopșin povestea cum Rușii fuseseră înecați de
valurile fugarilor austriaci pe cari au fost nevoiți să-i
respingă cu baioneta ca să-și crească drum. Valnieff
șoptea în mod confidențial că guvernul îl trimisese pe
Uvaroff înadins la Moscova, ca să afle părerea ce o au
locuitorii acestui oraș asupra înfringerii dela Austerlitz.
Narișkin amintea ședința consiliului de războiu austriac
la care Suvaroff, drept răspuns la prostiile generalilor
austriaci, imitase cântecul cocoșului.

Sinșin spuse atunci că Kutuzow nu învățase dela
Suvaroff nici măcar cum să imite cântecul cocoșului,
dar oamenii serioși îi aruncară o căntătură severă, fă-
cându-l să înțeleagă că în aceea zi și în acel loc nu
era potrivit să-l vorbească de rău pe Kutuzow.

Contele Rostow, cu cismele lui de piele moale, tre-
cea cu un aer preocupat din salon în sufragerie, dând
bună ziua cu grabă tuturor pe cari îi întâlnea în ca-
le-i. Din când în când îl căuta cu ochii pe elegantul lui
Nicolae, căruia îi clipea din pleoape cu un aer mul-
tămit.

Nicolae se ținea lângă o fereastră alături de Do-

loghow căruia tocmai îi făcuse cunoștința și cu care
dorea să se împrietenească.

O mișcare se produse în salon și un fecior veni cu
aerul speriat să-l anunțe pe Bagration. Președintele
clubului alergară cu toții într-o împințimăre a lui; cei-
lalți membri se adunară într-o singură grămadă, în sa-
lonul cel mare, aproape de ușă.

Bagration intră fără chipiu și fără sabie, căci le
depusese în loja portarului, după obiceiul clubului. El
nu mai avea căciula de astrahan și biciul pe umăr,
așa cum îl văzuse Rostow în ajunul bătăliei dela Au-
sterlitz, ci purta o uniformă foarte elegantă și nouă,
plină cu decorațiuni rusești și străine; iar în partea
stângă a pieptului strălucea steaua sfântului Gheorghe.
Beklesoff și Uvaroff cari sosiră odată cu el, stăruiră ca
el să intre singur, fără ei, ca fiind principalul mosafir.
Bagration se tulbură și lumea rămase multă vreme în
fața ușii, așteptând ca el să se hotărească a intra.
Bagration pășea cu stângăcie și zăpăcit, neștiind cum
să-și poarte mâinile.

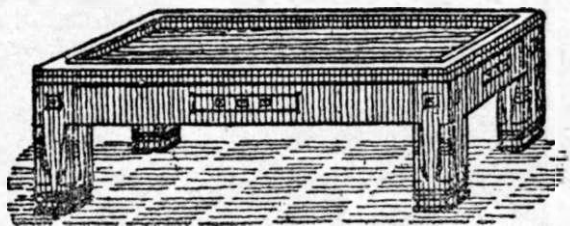
La ușa cea dintâi, președintele clubului îi urară bună
venire și fără să-i aștepte răspunsul, îl luară de braț
și-l conduseră în salon.

După un minut Rostow veni din nou, ducând o tavă
enormă de argint pe care o oferă lui Bagration. Pe
tavă era un compliment în versuri, compus în cinstea
eroului. Bagration luă tava cu amândouă mâinile și
arunca lui Rostow o privire de reproș. Din fericire,
un mosafir luă tava din mâinile generalului care ar fi
fost în stare să nu-i mai dea drumul, nici pentru a se
duce la masă, și-i atrase luarea aminte asupra ver-
surilor.

(Va urma).

— Premiat la expoziție cu medalie de aur. —

**H. PÁLLÁN succesor
Styászni József**
prima fabrică ardeleană de biliarde și timpłarie în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor.
La cerere trimite instalatorul de biliarde și în
provincie. — Ține mare asortiment de biliarde
noui și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată
la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și točilărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru **ascuțirea și repa-**
rarea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de
bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de u-
nelte și utensilii pentru
barbieri, ca **foarfeci,**
brice și curele de as-
cuțit etc. etc. precum și
cuțite de buzunar ș a.

Pentru barbieri se as-
cut două briciuri gratuit
dacă trimit 12 deodată

Comandele se execută
pomp și conștiințios.

Stefan Fekesházy

institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimic
Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

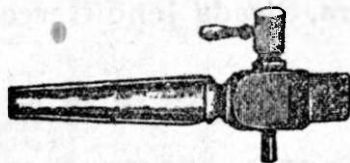
Primește: curățiri lucioase și fine, cură-
țire de trusouri, albituri de desupt, de masă
și albituri de pat; perdele și orice lucrări
de bransa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică
de totfelul de haine pentru bărbați și femei,
pardesii și jachete fără ale desface; apoi
materii de mobile, perdele dantele și altele
Execuție promptă. Prețuri foarte moderate

Johann Seibel

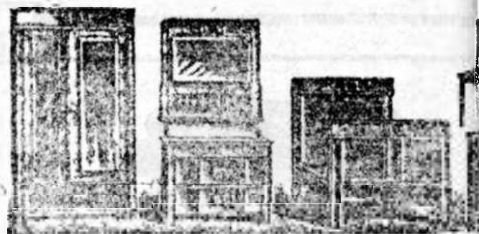
strungărie artistică aranjată pe puteri
de mașini în
Brașov, Strada Lungă No 27.

Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe
pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi
dacuri, bile și popice pentru biliard și po-
picărie precum și totfelul de *picioare pentru*
masă, pelângă prețurile cele mai moderate.
Celor ce cumpără a douaoră li-se dă rabat.
— Lucrări de ornament. —

Magazin de mobil

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobi
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificii.
în depozit aranjamente complete pe
odăi, lucrate în atelierul propriu în
mai modern stil, dela cele mai ieftine
la cele mai bune, după planuri pro
sau la comandă. — Pentru lucrările
primese garanția cea mai extremă. **M**
asortiment de mobile de alamă și
deasemenea și fotolii.

Salon de haine bărbăte
J. Schneider, Sibiu

Hermannsplatz 8, etagiul
Palatul Habermann. (Nagyszé

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Schmidt János succesor Schmidt Ferencz

sculptor și arhitect de altare

Budapest, X., Köbányai-ut 53 (Lângă stațiunea locală
a tramvaiului electric.)

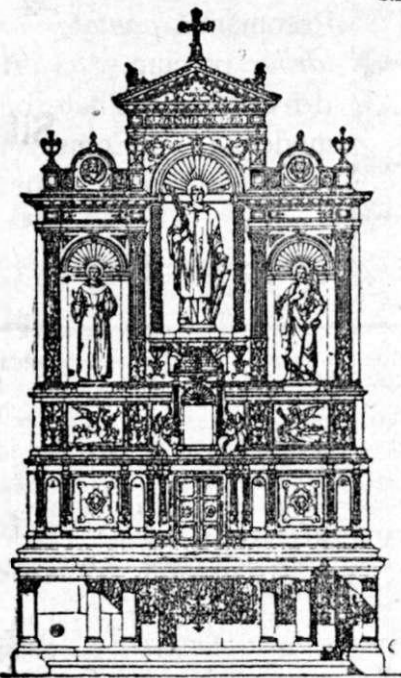
Efectuește totfelul de mobilier de biserică, precum :

Iconostase și altare; statui de piatră și lemn; amvoane
și scaune de spovedanie; sicriul domnului, grota Mariei
de Lour; cristelnițe, icoane de stațiune; sculptură în
relief sau pictură; străni; pictură de biserică și atare etc.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorește.

Proiect, executie, proiect de budget și planuri gratuit. Dacă sunt chemat pentru
examinarea lucrului, mă duc oriunde pe cheltuiala mea proprie. — —

Prețuri moderate. — — — Condiții de plată favorabile.

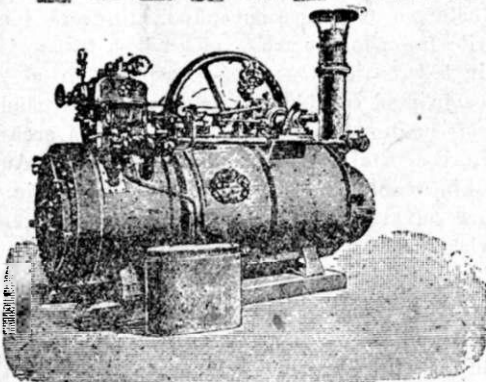
KÁLNAI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier
în Murăș-Oșorhei—Marosvásárhely.

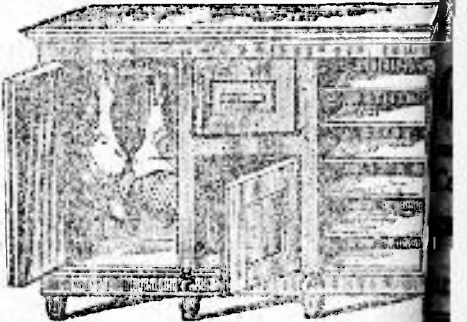
Motore cu benzin și olei brut,
locomobile, motoare absorbi-
toare de gazuri. Mașini motoare
cu benzin automobile pentru
arat și îmblătit. Primește totfelul de montări pentru mașini, stabili-
mente industriale, mașini cu aburi și încălzirea cu aburi, precum și
executarea a totfelul de aliaje de fier și metale, **montarea**
deplină a morilor precum și reparări în bransa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

DERERA ED

SUCCESORUL LUI RADOCS
Timișoara-Cetate, Piața Lendie

Mare depozit în dulape frigori-
mașini pentru înghețată și unt,
de bucătărie și spălat (patentate),
jament de aluminiu pentru bucătărie
unelte de aramă, tinichea și cu s
Depozit pentru meseriași. Fabrica
mâna întâi pe lângă prețuri ieftine și

LUCZA JÓZSEF

Atelier chimic p. curățitul hainelor
Szeged, Laudon-u. 9.

PRIMEȘTE :

opsirea și curățirea hainelor
bărbătești femeiești de copii și pre-
oțești, postav, de mobile, baine
de doliu etc. Mai departe primește
curățirea penelor de pat,
cu mașina prin ce își redobândesc
culoarea albă și uscățimea originală
și vor fi scutite de praf. Comandele
din provincie se efeptuiesc imediat.

Anunțuri

primește admi-
nistrația „Tribu-
nei”, pe lângă
prețurile cele
mai moderate.

Societatea pe acții transilvăneană Vereinsbank

se recomandă la executarea legării caselor, la canalizarea orașe-
lor, reconstruirea latrinelor, apoi la lucrări de beton și poduri
betonate, canalizări, rezervoare, apeducte, fundamente mecanice,
pavarea străzilor în cement și asfalt, podini de beton și teraso.

Recomandă apoi magazinul său bogat în tuburi de cement,
plăci, van de apă și de nutreț, tăbli de cement la coperirea ca-
selor, cementarea criptelor ș. a.

Vînzare de Cement-Portland. Lucrări după proiecte.

BIROUL :

»Societatea pe acții transilvăneană Vereinsbank«
Sibiiu, Fleischergasse Nr. 17. și Saggasse Nr. 27.

Avis!

Domnilor fabricanți și particulari le
aduc la cunoștință, că am edificat o

ornătorie artistică pentru metale

SIBIIU, Strada Margaretha Nrul 18.

Prin practica mea bogată câștigată în țară și streinătate
mă aflu în plăcuta poziție să pot satisface oricărei cerinți
de branșe, în bronz, messing, ținc, cositor, aramă,
după desemn ori după modele vechi.

Andrei Paksa,
Sibiiu — Nagyszeben.

Serviciu prompt!
Prețuri ieftine!

Atelierul de fotografiat

MUSCHALEK

Brașov, Strada Porței No 27 (lângă
Fleischer).

Atelier pentru fotografii artistice, tablouri,
grupuri, de copii, moment și genre, foto-
grafii sportive și arhitectice.

Executare de prima calitate la înmărirea de acvarel
pastel, și platinotipie până la mărimea naturală.

Fotografări afară de atelier și pe orice timp.
Comandele se efeptuiesc repede și prompt.

Iosif Haas

zugrav de biserici în

Nagyszeben - Sibiiu - Saggasse No 13.

PRIMEȘTE :

și ia în itreprindere zu-
grăvirea de biserici,
în tot stilul, împodobirea
lor, pictarea altarelor
și icoanelor sfinte precum
și lucrări de aurărie.

Inst. de zugrăvire artistică.
Comandele se execută cu
cea mai mare specialitate.
La cerere face schițele
necesare, iar la angaja-
ment merge în persoană.

Execuție splendidă.

Prețuri moderate.

= Th. Schmidt =

fabrică de ploiere

Sibiiu—Hermannstadt, Reispörgasse No 7.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploaie)

precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Ap- ducte.

ce doresc apeducte ieftine să se adreseze la antepriza lui

Ignatz Cluj, Szép-u. 1.

puscut atât în Budapesta cum și întreagă țara. Telefon Nr. 779.

Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
educte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi
le. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase
în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

engajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rînduială a caselor și pen-
repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor
care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanță de 3 ani. —

Adolf Hemper

Sibiiu—Nagyszeben
Heltauergasse Nr. 2.

Recomandă on. public magazinul său
bogată asortat cu fabricate excelente
de oroloage precise de aur și argint
pentru domni și dame precum și
bijuterii și obiecte de aur și argint
executate modern.

Schimbă și cumpără bijuterii vechi
obiecte de aur, argint și nestemate.

Atelier propriu: pentru
lucrări de aur și repa-
rații de oroloage etc. etc.

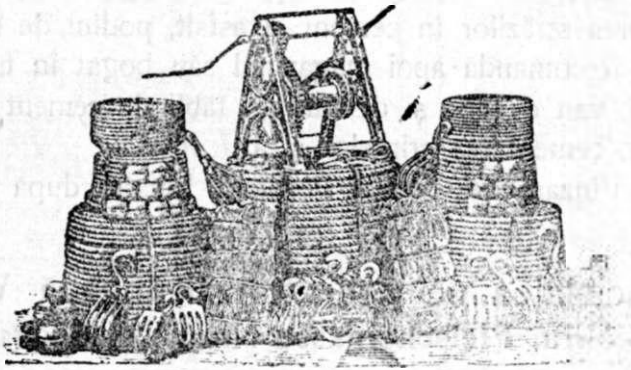
Comandele se execută prompt
și cu cea mai mare punctualitate.

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János**. Tot felul de funii de cânepă, de fir, brăcil, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — **Lugoj (Lugos)**. Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii :

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi, opritoare ștreanguri, hamacuri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bălătoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cerși și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

Rudolf Hiller, lăcătuș artistic și pentru edificii,

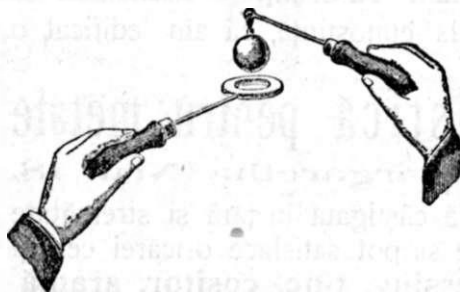
Sibiu—Nagyszeben,

Atelierul: Rosenfeldgasse 6/a; Locuința: Wagnergasse 23

Primește lucrări de lăcătușerie, precum: grilaje la case noi, porți trepte, balcoane, îngrădituri la grădine și morminte. Casse de bani contra focului în ori-ce execuție. Telefoane de casă, telegrafe și sonerii electrice, apoi, apaducte, aranjament pentru camere de baie, closete și fântâni cu pompă pe lângă prețuri moderate și execuție artistică. Ori-ce reparaturi se efectuează repede cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă garanță.

In atenția susținătorilor de școale

Requisitele obligatoare pentru școalele profesionale în cadrul legii XXVII, § 15 din 1907, se pot cumpăra mai avantajos dela

Hábel Mátyás Géza

fabricant de revizite școlastice
Budapesta, VII., Vas-utca No 7.

Georg Barthelmie

mechanic

Brașov, Strada Michael Weiss.

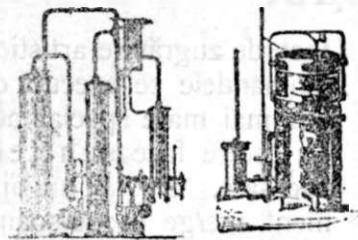
Mare depozit în mașini de scris, socotit și cusut, aparate electrice și fizice, gramofone, plăci și ace, precum și accesorii. Serviciu conștiincios. — Prețuri solide.

Anunță că la 1 Octombrie se va muta în strada Porții Nr. 41, colțul stradei Sfântului Ioan.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes
Ulița Petersdorfer Nr. 5

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuca și instrumente de a condensate acestea. Mare magazină. Tot felul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi, instituțiuni etc.

Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fântânelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Telefon Interurban 557.

Piane, pianine, harmonici și țimbale

fabricate moderne asemenea celor mai renumite fabrici străine, liferează și garantează întâia și cea mai veche fabrică de piane din Ungaria de sud

PETROF ANTAL, succesul

Timișoara—Temesvár—Józsefváros,
Strada Szilágyi Nr. 13.

Depozit: Strada Hunyady 16 (casa proprie).

Piane și pianine se închiriază!

Atelier de curelărie și șelărie și coferărie

Orendt G. & Feiri W.

(odinioară Societatea curelăriei)
Sibiu—Nagyszeben
Heltauerg. Str. Cisnădiei 45

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânătoare și sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jampieri de piele fabricație proprie, pentru civili și militari cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare depozit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cal și cofere de călătorie. — Comandele se efectuează conștiincios.